

JAVA-BODE.

NIJWS-, HANDELS-, EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A^o. 1860. Woensdag, 14 Maart. N°. 21.

Bureau. Te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaja bij LE ROY & Co., te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co., te Cheribon bij BLOK & RUZETTE; te Tagal bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te Soerakarta bij VELTMAN & Co.; te Madioen bij G. A. HOGENRAAD; te Padang bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; voor de Buitenbesittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pijpemarkt te Amsterdam.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden. Bij eerste of meerdere herhaling 25 " " " " " Behalve het Zegel voor den Lande.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden. Bij eerste of meerdere herhaling 25 " " " " " Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Telegram van Singapore. Princes Anelie, bevracht voor 75 Cents naar te Bankok te laden.

ADVERTENTIE

Mr. R. VAN GOENS en S. M. PLUJM MENTZ. 2 Maart 1860. (760)

Valen van eenen Zoon. S. M. J. Haze, geboren Samarang, 26 Februarij 1860. (790)

Valen van een Zoon. L. H. P. Boon, geb. de Sturter. Mang, 27 Februarij 1860. (759)

Valen van eene DOCHTER, Sara Jacoba van Bracht, van Hogeand. Samarang 8 Maart 1860. (766)

Op den 12den Januarij 1860, is plotseling overleden te Gravenhage, in den ouderdom van 72 jaren, de Heer G. C. Rinia van Nanta, in leven gepensioneerd luth. Hoofd-ambtenaar, Ridder der militaire Willemssde klasse, diep betreurd door zijne betrekkingen en vrienden. (782)

Middeleste en eenig overgeblevene der drie Lieve- velen den 30 Julij a. p. geschonken, werd ons he- ren ontnomen. J. CRAMER. J. C. CRAMER. Dibbits. 1860.

Den 29 Februarij overleed tot onze diepe droef- tige hartelijk geliefde Moeder Cornelia, Sophia, Weduwe den Heer C. W. Ebell, in den ouder- dom van bijna 46 jaren. W. F. A. EBELL. uit aller naam. 10 Maart 1860. (769)

VENDUTIE
Vrijdag 16 Maart 1860,
voor het woonhuis van den heer
VAN HEK
op Batoo-Toelies,
door
DE SLOOTEN, MORGAN & Co.,
van diverse meubelen

bestaande uit:
Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Stoe-
len, Kasten, Crapés, Ledikanten, Matten, Mar-
meren, etc.
voorts nog:
goedlopende en goedgedresseerde
wagens en bendies Paarden,
rijtuigen, Bendies, melkgevende
hoedbeuten, etc. (767)

Hout-Vendutie

op Donderdag den 15den Maart 1860,
op het Heemradenplein,
door
(788) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Donderdag 15 Maart,
ten huize van den WeEd. Heer W. J. Brouwer
Senior, op Goenoeng Saharie achter het Paleis,
door

Gebroeders VEIT,
van een keurig onderhouden Meubilair van
Mahonij en andere Houtsoorten,
Ijzeren Ledikanten,

Porcelein-, Glas- en Aardewerk, Ijzeren Keuken Ge-
reedschappen, Lampen, Spiegels en Schilderijen,
eene fraaije Speeldoos,
een Pendule met Mechaniek en Speelwerk,
Diamanten-, Goud en Zilverwerk,
Wetenschappelijke en andere Boekwerken,
voorts:

goedzinnende KANARIEVOGELS,
pratende BEO'S, een kleine HOND,
van echt Engelsch Ras,
een Palankijn, een span zwarte
Paarden, Tuig, enz. enz. (778)

VENDUTIE

op Maandag den 19den Maart 1860,
voor de woning van wijlen Mevrouw de
Weduwe BUDDINGH, in het Parapattan
Weezen-Gesticht, door
CASSALETTE & Co.,
van eenen

FRAAIJEN EN GOED ONDERHOUDEN
INBOEDEL,
bestaande grootendeels uit

MAHONIJHOUTEN MEUBELS

als:
Tafels, Consoles en Knaapjes met Marmeren bladen,
Étagère kasten met Spiegels, Toiletten en Waschtafels,
een Werktafeltje, Fraaije groote Linnen en Hangkasten,
Boekenkasten, Schutels, een Ameublement met paar-
denhaar bekleed, een Buffet, Ijzeren Ledikanten, En-
gelsche Kroon-, Hang- en Tafellampen, Spiegels, Schil-
derijen, Pendules, Marmeren Vazen, Porcelein- en Glas-
werk, fraai Pleet- en Zilverwerk, als; Lepels en Vor-
ken, fraai bewerkte Mandjes, een Theegarniture in
Schildpaddendoos, enz., enz.

voorts:
WAGENS, PAARDEN, etc. (817)
Alles op Zondag te voren te bezichtigen.

VENDUTIE
Op Vrijdag den 16 Maart 1860,
voor het Commissie-huis van
CASSALETTE & CO.
van diverse

LIJNWADEN,
LAKEN, TRICOT, POPELINE, GRENADINE voor
Robes, GORDIJNGOED, gemakte BLOEMEN,
HANDSCHOENEN, LINT,

DAMESHOEDEN,
Zwarte HEERENHOEDEN, SPEELGOED, en
25 st. Chineesche ZIJDE voor Heeren Jassen,
100 " Japansche COTINETTEN,
150 rollen BEHANGSEL met bijbehoorende RANDEN,
100 riem PROPATRIA PAPIER,
50 Japansche MARTEVANEN,
25 vaten Amerik. MEEL,
25 dozijn geassorteerde Fransche SIROOP,
15 " SIROOP van PUNCH.

Verden:
Wijn en Azijn in vaatjes,
GERAFFINEERDE SUIKER
in mandjes van 1/4 en 1/2 picol,

Likeuren van het Lootsje,
benevens
100,000 DAKPANNEN 1ste SOORT,
en eindelijk

een Factuur fraaije
HUISKLOKKEN,
en Gouden en Zilveren Cylinder
HOROLOGIËN.

OP DE VENDUTIE
van Vrijdag den 16den dezer,
voor het Commissie-huis van
CASSALETTE & CO.
zal nog worden verkocht:
eene partij

VELIJNPAPIER,
ZWAAR PROPATRIA, POSTPAPIER,
GANZENPENNEN
en Speelkaarten, (816)

Op de Vendutie
van Vrijdag den 16den ainstaaende,
voor het Commissie-huis van
CASSALETTE & CO.
zal nog worden verkocht:
JR N°. 8 } 4 KISTEN KANTOORBOEKEN,
C & C } 6.7.8 }
door zeewater beschadigd aangebragt per Christiaan
Huijgens. (819)

Op de Vendutie

van Vrijdag den 16 aanstaande voor
het Commissie-huis van

CASSALETTE & CO,

zal nog worden verkocht:

HvL & C No. 1279/80 2 kisten à 50 st. 7/4 Kalicots,

door Zeewater beschadigd.

Aangebragt met het Nederl. schip **Elise Henriette** Kapt. **Deterding.** (815)

VENDUTIE

op Maandag, den 19den Maart 1860,

voor het Commissie-huis van

JOHN PRYCE & CO.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

van

DIVERSE LIJNWADEN,

waaronder:

G. J. en Z, 651, 611/2, 614, 817, 832, { 6 kn. ruwe Calicots,

min of meer beschadigd.

85 pees blaauwe Drills, { min of
60 " polemieten, { meer be-
schadigd.

DIVERSE PROVISIEN,

als:

400 bl. ZALM, 400 bl. CARROTS,

verder:

fraai verlakte Tafeltjes,

100 doz. HANDSCHOENEN, enz. enz. (820)

VENDUTIE

op Dingsdag 20 Maart,

voor een woonhuis op kampong Malajoe boven
Meester Cornelis, door

GEFRS. VEIT,

van BANKEN, TAFELS, STOELEN, KASTEN, LE-
DIKANTEN, HANG- en TAFELLAMPEN,

SPIEGELS EN SCHILDERIJEN

en andere Meubelen.

WAGEN, BENDIJ

en

RIJPAARDEN,

waarbij een Schimmel van 4 voet 5 dm.,

een zoo goed als nieuwe

MYLORD,

Melkgevende

ROEBEESTEN

van **Bengaalsch ras,**

GEITEN, een KARBOUW met DRIE HOORNS,
GADOGANS, voorts: een

COUDEN BUIKBAND

met Plaat met Diamanten omzet, DIAMANTEN RIN-
GEN, enz., en om 12 ure precies:

een rij Gebouwen met pannen
gedekt en houten Stijlen,

staande en gelegen op den grond van Solitude. (812)

Op de eerstvolgende Vendutie
welke door den Commissionair

J. SPEET,

zal gehouden worden, zullen voor rekening
van den Chinese

TAN LIONG,

worden verkocht:

12 stuks PRAAUWEN

van 6, 8 en 10 Kojangs,

allen geheel compleet met ZEILEN en alle andere
toebehoren. (792)

VENDUTIE

op Dingsdag den 20sten Maart 1860,

voor het Commissie-huis van

J. SPEET,

à 4 pCt. Vendusalaris,

van

COGNAC OP VATEN,

HAUT BORSAC CHA PAGNE op herle en
halve flesschen, GLASWERK, fijn wit KATOEN,
GORDIJNGOE, LAKENS, LIJNWADEN,
DAMES KLEEDEN, BORDUURWOL,
FRANSCH CHITSEN, eene partij DAK-
PANNEN, enz., enz.

Alsmede:

voor Rekening des Boedels van wijlen den Bengalees
Mohamat Haijdar,

No. 1.

Een Stuk **Tuin- en Zaailand**, gelegen in het
Westerveld, het Tweede Deel van Blok M., sub No.
330, buurt of wijk **Drosserspad**, bij de verpon-
ding geregistreerd onder No. 55.

No. 2.

**Acht-en-Negentig, Negen-en-Negen-
ste** gedeelte van een Stuk ZAAILAND, in zijn ge-
heel gelegen in het Westerveld, het 2de deel van Blok
M., No. 130, buurt of wijk **Drosserspad**, kam-
pong Kebon Djerok, bij de verponding geregistreerd
onder No. 6039.

En verder:

de reeds vroeger geannonceerde

PRAAUWEN. (801)

Hout-Vendutie

op Woensdag den 21 Maart,

op het Heemradenplein,

door

CASSALETTE & CO.,

van

**BALKEN, DOLKEN, KROM-
HOUTEN en RIBBEN.** (818)

VENDUTIE

op Woensdag den 21 Maart 1860,

WEGENS VERTREK:

ten huize van Mevrouw de weduwe

H. T. TEENCS,

aan het **Koningsplein** oostzijde (nabij de kerk), door

GEFRS. ROSELJE & CO.,

van een uitterst netten inboedel bestaande uit:

fraaije in Europa vervaardigde

AMEUBLEMENTEN

voor Salon en Boudoir,

LINNEN, BOEKEN EN SPIEGELKASTEN,
Etageres, Bonheur du jour, Toilet duchesse, Bureau,
Speeltafels, Consoles, Waschtafels, Knapen,
ronde en ovale

TAFELS

allen met marmere bladen en van
MASSIEF MAHONIJHOUT.

voorts groote

SPIEGELS, SCHILDERIJEN,

Pendules, Vazen, Lampen, divers

Zilver-, Pleet-, Porcelain-, Cristal- en Glaswerk.

Ijzeren Ledikanten.

Wijders:

vier spannen goed gedresseerde

PAARDEN,

Europeesche Rijtuigen, Wagentuigen, Martevanen, fraaije

Bloemen in potten, etc.

Op Zondag den 18 te bezigtigen. (822)

VENDUTIE

op Vrijdag den 23sten Maart 1860,

voor het Commissie-huis van

Gebrs. ROSELJE & Co.,

van een partijje pas aangebragte

BOTER,

DIVERSE PROVISIEN,

Aarde- en Glaswerk, Kramerijen, 6 kisten fraai kinder
Speelgoed, Spreijen, fraai Wit katoen in diverse kwa-
liteiten voor huisselijk gebruik, Kaarten, fijne Scharen
en Pennemessen, Kautoorboeken, en

voor Rekening van belanghebbenden

19 stukken **Zwart Satin de Laine** en
12 " " **Côteline** (823)

Ten gevolge der Likwidatie van den boedel
van wijlen den Heer **Dümmler**, zal op
Maandag den 2den April 1860 publiek worden
verkocht:

ten elf ure precies,

voor het Commissie-huis van

JOHN PRYCE & Co.,

DE SUIKERFABRIEK

TJILANGKAP,

gelegen in de Assistent-Residentie **Krawang**, met
de daarbij behoorende Gouvernements Contracten van
Huur en Verhuur van **Zes Honderd en Zeven-
tig Bouws**, loopende tot Ult. December 1880, zoo-
mede, met de zich daarop bevindende gebouwen,
machineriën, **Arakfabriek, Inventaris**, en al
hetgeen daaraan verbonden is.

De voorwaarden van Verkoopbeschrijving van Fab-
riek, aanplant en inventaris, liggen ter lezing opge-
noemd Etablissement en ten kantore van

de Heeren **B. J. VAN ECK & Co.** te Soerabaija-
" " **VAN DEN BROEK** en **VEECKENS** te

Samarang,
" " **SAPORTAS & Co.** te Cheribon
& " " **JOHN PRYCE & Co.** te Batavia. (786)

GEBROEDERS BILINON

hebben van Bordeaux ontvangen:

WIJN in kisten van 4 doz. St. Julien (Baour & Co.)

" " " " " " (P. F. Eyquem & fils)

" " " " " " St. Estèphe (" "

" " " " " " Pauillac (" "

" " " " " " Château Pelau (J. L. Duret)

" " " " " " 1 doz. Bourgogne Chambertin (P.

F. Eyquem & fils)

" " " " " " Hermitage (" "

" " " " " " Sauternes (" "

" " " " " " Muscat de frontignan (P. F.

Eyquem & fils)

" " " " " " Château Cos Destournel (P.

F. Eyquem & fils)

" " " " " " Margaux (" "

" " " " " " Latour (J.D.F.)

" " " " " " Muscat de frontignan (André

Motilay fils & Co.)

COGNAC in kisten van 1 doz. Old Champagne (J.D.F.)

" " " " " " fine Champagne (P. F.

Eyquem & fils)

" " " " " " Eau-de-Vie Vieille (Planat

& Co.) (785)

Ontvangen:

Een keurig Factuur

**FANTASIE-
SABELS.**

(780) L. KUIK,
Passementwerker, Passer-Baroe.

Ontvangen:

EEN FACTUUR

Prachtige gebronsde en porceleinen

**HANG-
en**

TAFEL-LAMPEN.
(751) VAN WALCHREN & Co.

Direct ontvangen

met de laatste Mail:

GECONSERVEERDE VRUCHTEN IN POTJES

PRUIMEN,

PERZIKEN,

KERSEN,

AARDBEIJEN,

(789)

bij

A. BEDIER.

Theatre Français de Batavia.

Avec la permission de M. le Resident.

VENDREDI, 16 Mars 1860.

5e représentation du 5e mois de l'abont.

L'ÉCLAIR.

OPÉRA-COMIQUE EN 3 ACTES.

MERCREDI, 28 Mars 1860.

au bénéfice de Mr. Nuteuil et de Madame Bourgeois.

LE GAMIN DE PARIS.

VAUDEVILLE EN 2 ACTES.

Le 2me actes de

CHARLES VI.

Les Deux Aveugles.

OPÉRETTE EN 1 ACTE.

Le Directeur Gérant,
VAN KINSBERGEN.

(824)

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

RECEPTIE

in den 2e Graad,

Donderdag den 15den Maart 1860,

des avonds ten 8 ure.

De 1e Secretaris,
OCKERSE.

(765)

Algemeene Vergadering van Aandeelhouders
in de Javasche Bank, op

Woensdag den 21 Maart e. k.,

nader over de wijze van uitgifte van nieuwe
aandelen te beraadslagen.

De Secretaris,
J. VAN LENNEP.

(724)

BATAVIA den 6 Maart 1860.

Nederlandsch-Indische

WENSVERZEKERING- EN LIJFRENTE-MAATSCHAPPIJ.

Aandeelhouders worden verzocht hunne
loopige bewijzen van storting, te willen zenden ten
door der Maatschappij, ter inwisseling tegen geze-
de en geteekende bewijzen van aandeel.

WIGGERS VAN KERCHEM,
Directeur.

(781)

WISSELS OP NEDERLAND,

verkrijgbaar bij de Factorij der Nederlandsche
andelmaatschappij en hare Agentschappen te
Samarang en Soerabaja. (799)

Het

MAGAZIJN VAN PIANO'S

van

DUBRAY & CO.,

Gang Patjenongang,

zijn voorzien van eene groote verscheidenheid uit-
tende Piano's in verschillend model, uit de Parij-
fabrieken, expresselijk voor het Indisch klimaat
vaardigd.

er van geven zij een ernstig gemeenden waarborg,
tevens de verzekering, dat zij, indien er, uithoofde
gemis aan soliditeit, het een of ander gebrek aan
Piano's mogt ontstaan, bereid zijn, die tegen an-
te verwisselen.

Piano's in Ruil en te Huur.

namen van Piano's. Abonnements-prijs
25.— per kwartaal. Reperatie van
allerlei soorten van instrumenten.

Muziek, Instrumenten, Snaren,
en eindelijk:

ONDSCHIEDENE ORGELS.

(796)

Ontvangen bij

A. PONS, Sluisbrug,

een assortiment prachtige bloemen, chenille en
andere coiffuren. Zwarte en gekleurde HAAR-
NETJES en meer andere fraaie artikelen.

(841)

Bij de Ondergeteekenden ontvangen:

Een factuur

BERLIJNSCH ZILVERWERK,

waaronder:

EEN GROOT ASSORTIMENT

STIJGBEUGELS, SPOREN

en

KANTOORLAMPEN.

(808) VAN WALCHREN & Co.

Verkrijgbaar

bij

ZAKARA & AUDINEAU,

Engelsche Veeren & Assen,

Hang Veeren en Assen voor Reiswagen, Kap- verlakt
Tuigen en Riemleder, Marocijn Leder, Laken, Po-
theline en Passementen, Tapijt en Voetkleeden, Imit-
tatie Leder, Verlakt linnen, Lantaarns, Koperen en Pleeten
Lijsten, en alle andere Wagenbehoefden en Veeren,

alsook:

Engelsche Wagentuigen,

voor

twee en vier paarden. (758)

VERSCHIEDEN DROEGE DJAGONG.

Bij VAN WALCHREN & Co. (821)

De Heer J. A. THEMME,

wordt verzocht zich ten spoedigste

bekend te maken aan

(810) C. BAHE & G. KINDER.

NOTICE.

Mr. Charles Hagedorn,

is authorized to sign our firm per

Procuration.

FRIELINK & Co.

JAPAN, Januarij 1860.

(809)

Eene JUFVROU van fatsoenlijke
familie, P. G., oud 21 jaar, zag zich
gaarne zoo spoedig mogelijk te Batavia

geplaatst als *Jufvrouw van Gezelschap*,
hebbende tevens het toezigt over het huishouden, liefst
bij eene bejaarde Dame, aanspraak makende op kennis
van Muziek en Piano en in eene vroegere betrekking
als Gouvernante geweest zijnde, kan zij de gunstigste
getuigenissen overleggen.

Adres onder Letter V bij de HH. G. KOLFF & Co.
te Batavia. (763)

GEVONDEN

een poedeltje.

De eigenaar kan het tegen betaling dezer
advertentie terug krijgen bij den ondergeteekende
W. STAMMLER,

(804) officier van gezondheid
Gang kwinie.

Te Koop gevraagd:

Een Kinder-Wagen.

Adres

(825)

H. M. VAN DORP.

TE KOOP

JATTIE,

NIEUW ZEELANDSCH GREENEN

en diverse andere

HOUTSOORTEN,

gezaagd of te zagen

op optegeven afmetingen, aan de Machinen fabriek
en

HOUTZAAGMOLEN

van

(798)

J. B. DROSSAERS.

Wegens vertrek te Koop.

Een goed gedresseerd

RIJPAARD

(Rood schimmel) hoog 4 voet 2 duim.

Adres
(791)

RENAUD.

in de Stad,

EEN

WAGEN-VERHUURDERIJ.

Te bevragen bij
(815)

H. M. VAN DORP.

of

EEN STEENBAKKERIJ

gelegen op Petodjo.

Informatiën te bekomen bij den Heer Boshouwer en
(762) Mr. H. KLEIN.

Tegen

1^e April

te Soerabaja, Een Huis geschikt voor Toko en
Pakhuis, thans geoccupeerd door de firma J. F. VAN
LEEUVEN & Co.

HO BAN SING qq.

10 Maart 1860.

(768)

Een

HUIS

in de Beerendrechtslaan.

Adres

(753)

A. THIEBAULT.

Het HUIS, thans
bewoond door den

Heer C. FLEUR, op Bazaar-Baroe.

(761)

VOERMANS.

Oproeping van Crediteuren.

De likwidatie van de firma LEVERT & Co. en van
de zaken door elk der beide vennooten, de Heeren
H. E. LEVERT en J. L. VAN HEK, in hun privé
gedreven, in de op 12 dezer plaats gehad hebbende
vergadering van Crediteuren aan de ondergeteekenden
opgedragen zijnde, roepen zij bij deze alle bekende en
onbekende schuldeischers op, om hunne schuldvorde-
ringen tegen genoemde firma of tegen de vennooten
in het bijzonder, vergezeld van de noodige bewijsstuk-
ken, aan de ondergeteekenden intedienen vóór of uiter-
lijk op den 15 April aanstaande.

De likwidateurs der firma,
LEVERT en Co.

A. J. W. VAN DELDEN.
S. J. VAN DER MEULEN.
N. P. VAN DEN BERG.

(814)

MACHINERIEËN.

De Ondergeteekenden, Agenten op Java,
voor de Heeren FAWCETT, PRESTON & Co., Inge-
nieurs te Liverpool, zijn bereid bestellingen aan te ne-
men op Suiker- en Rijstpelmolens, Centrifuges,
Stoommachines, zoowel voor het land als voor schep-
pen, Gas-toestellen, Zaag-Machines, Arak-
distilleer toestellen, en alle andere soorten van

MACHINERIEËN.

Zij bieden te Koop aan:

Eene hoogdruk

STOOMMACHINE

en

SUIKERRIETMOLEN,

dagelijks uit Europa verwacht wordende, vervaardigd
bij de hierboven genoemde firma, waarvan de afme-
tingen zijn, als volgt:

Diameter der Cylinder	24	Eng. duimen.
Lengte "	54	" "
Diameter der Cylinder (Stoom- machine)	12	" "
Lengte der slag van do.	39	" "
Diameter der Stoomketel	4 1/2	" voeten.
Lengte "	14	" "

Voor nadere informatiën, gelieve men zich te ver-
voegen bij

(757)

MORGAN, MELBOURN & Co.

Paul van Vlissingen & Dudok van Heel
van Vlissingen, van Heel & Derosne
Cail & Co. — te Amsterdam.

De ondergeteekende agenten van voormelde fabri-
kanten, bevelen zich voortdurend aan, voor de leve-
ring van alle soorten van

MACHINERIE en GEREEDSCHAPPEN.

Bestellingen kunnen ook gedaan worden bij de Heeren
B. C. van Eck en Co. te Soerabaja.
van den Broek en Veekens » Samarang.
en Saportas en Co. » Cheribon.
E. J. Evers, fabriek Adiwerna, » Tagal.
(797) **DÜMLER EN Co.**

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgericht in 1836.

VOOR

Brand- en Levensverzekeringen.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde maat-
schappij, voor Java en de onliggende **Nederlandsche**
Bezittingen, zijn thans bereid om aan verzoeken ter
verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., Batavia.
MAJOR, MATZEN en Co., Soerabaja.
(795) **W. MAJOR en Co** Passaroemj

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij,
blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brand-
schade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koop-
mansgoederen, enz.**, zoodat op **Suiker-, Koffij-
en Thé-Établissements**, tegen de volgende pre-
miën:

Op gebouwen van Steen met Pannen ge-
dekt, gelegen in de Steden, zoodat op Goederen in dezelve . . . 1% sjaars

Op gebouwen van Steen met Pannen ge-
dekt, gelegen buiten Steden, en afgezon-
derd van andere Gebouwen, zoodat op
Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . . 1/2%

Suiker- en Koffij-Etablissements.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt,
zoodat op Goederen, Producten, Machine-
riën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig . . . 1%

Op Gebouwen van Steen en Hout of van
Hout alleen, met Pannen gedekt, zoodat op
Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1%

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen
gedekt zoodat op Goederen, enz., daarin
aanwezig . . . 4 1/2%

Op Schepen, liggende op Reeden . . . 4%

E. MOORMANN & Co., te Batavia.
C. DAMNITZ & Co., te Samarang.
(794) **P. KERVEL & Co.,** te Soerabaja.

HOLLOWAY'S PILLEN

In klimaten als dat van Java en der Indische Archipel
vindt de schoone kuure dat de ongesteldheden en onge-
regeligheden aan dewelke de sekse overall onderhevig
is, bovenmate verzwaard worden door te veel hitte en
damp. Zij behooren derhalve immer eenen voorraad
dezer beroemde en onschatbare Pillen bij zich te hebben.
Dezelve werken als een traspwizje en ongevoelig beters-
chap aanbrenghend, een zuiverings- en versterkend mid-
del. Ze zijn ongetwijfeld de fijnste en veiligste medi-
cijnen ooit ontdekt, voor alle vrouwelijke kwalen. Der-
zelve genezende kracht is echter op geenerlei wijze
maar alleen bepaald in derzelver gebruik tot eene sekse
of eenigen ouderdom of tot eene enkele klas van ziekten.
Ze werken op het gansche menschelijke ligchaamsgestel
en verbetering in het algemeen het ziekelijke systeem.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:

Doosjes Pillen à f 1.— f 3.— f 5.—

Potjes zalf à f 1.— f 3.— f 5.—

Te Batavia bij **S. B. van Kleeff & Co.**

» Banjoemaas » **M. S. Cheriman.**

» Soeracarta » **W. Veldman.**

» Djocjocarta » **Buijn & Co.**

» Salatiga » **F. Kruthoffer.**

» Tagal » **Wed. Dort.**

» Cheribon » **W. Galistan.**

» Cheribon » **M. Blok.**

» Samarang » **H. L. de Lyon, de Groot, Kolf**

» Samarang » **& Co. en bij**

de hooflagenten **Soesman & Co.** (755)

Bij **G. KOLFF & Co.,** te Batavia.

IS UITGEGEVEN

INDISCH A. B. C. BOEK MET PLAATJES.

hantens

EERSTE LEESEOEFENINGEN

door **D. C. de Bruin.** Prijs . . . f 1.—

Schooluitgave . . . . . f 0.50

met de daarop volgende:

Eerste Leesoefeningen, uitgegeven door
het Indische onderwijzer Genootschap 4e stukje . . . f 1.20

H. Prange, Leesboek voor de scho-
len in Oost-Indie 3 stukjes . . . . . f 1.40

Volledige Catalogus van **Leermiddelen voor**
het lager onderwijs gratis te bekomen. (806)

Heden uitgegeven:

D. C. DE BRUIN,

**Handleiding tot praktische oe-
fening in de Zins-Omtleding, enz.**
2e. en laatste Stukje. Bevattende
de zamengestelde Zinnen.

Prijs f 0.50.

» beide stukjes f 1.—

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 14 Maart 1860.

(802)

CHINESCHE PRACHT-WAAIJERS.

Witte Vederen met Ivoor.

Ontvangen bij

(776)

G. KOLFF & Co.

SMALKANDER BOUSSOLES,

ontvangen bij

(756)

G. KOLFF EN Co.

1860.

Naam- en Ranglijst,

der Officieren van het Koninklijke Leger der Nederlanden.

Per mail ontvangen en te bekomen bij

(775)

G. KOLFF & Co.

HULDE

AAN DE

OVERWINNAARS VAN BONT,

OPGEDRAGEN

aan **Z. E. de Luitenant-Generaal**

J. VAN SWIETEN,

Adjutant des Konings in buitengewone dienst, Kom-
mandant van het Indisch Leger en Bevelhebber
van de Tweede Bonische Expeditie.

UITGEGEVEN

**TEN VORDEELE DER VERMINKTE EN GE-
KWETSTE ONDER-OFFICIEREN EN MAN-
SCHAPPEN DER BONISCHE EXPEDITIE.**

DOOR

W. L. RITTER.

Tegen contante betaling van f 1.—

Verkrijgbaar:

Te Batavia	W. BRUINING.
" "	H. M. VAN DORP.
" "	G. KOLFF & Co.
" "	LANG & Co.
" "	WILLIAM OGILVIE.
" Samarang	G. C. T. VAN DORP.
" "	DE GROOF KOLFF & Co.
" Soerabaja	LEROY & Co.
" "	GEBB., GIMBERG & Co.
" Padang	H. R. VAN WIJK.
" Serang	de Societeit.
" Buitenzorg	P. SCHREUDER.
" Tjanjor	SCHLUTER.
" Bandung	KESLER.
" Soemedang	PRINS.
" Cheribon	BLOK & RUZETTE.
" Tagal	WED. DORT.
" Pekalongan	NEUMANN.
" Rembang	HORNUNG.
" Pasoeroean	WELJERMANS & Co.
" Proboling	J. G. VAN EERDEN.
" Bezoekie	J. N. BERLAUWT.
" Banjoemaas	CHEBIMAN.
" Poerworedjo (Bagel)	de Societeit.
" Willem I	Idem.
" Kadoe	ZEIJDEL.
" Djocjocarta	de Societeit.
" Soeracarta	Idem.
" Kediri	VAN DER KLEI.
" Madioen	de Societeit.
" Ngawie	Idem.
" Benkoelen	NGOTENG & Co.
" Telok Betong	de Societeit.
" Palembang	Idem.
" Tebing Tingie	Idem.
" Banka (Muntok)	Idem.
" Riouw	Idem.
" Pontianak	Idem.
" Sinkawang	HEMMES.
" Sambah	de Societeit.
" Makasser	MULDER, SCHMIDT & Co.
" Ternate	M. D. VAN DUIVENBODE.
" Menado	H. C. DIRCKS.
" Amboina	de Societeit.
" Banda	Idem.
" Timor	Idem.

(772)

LOTEN

241e. Nederlandsche Staats-Loterij

met de laatste mail ontvangen en te bekomen:

1 Heel Lot ad f 100.—
1 Half " " " 50.—
1 Vijfde " " " 20.—

te Batavia bij **G. KOLFF en Co.**
te Samarang bij **de GROOT, KOLFF en Co.**

Houders onzer loten in de uitgetrokken 240e.
Loterij ontvangen met deze post den uitslag
hunner nummers. Het montant der Prijzen tegen in-
wisseling der biljetten is dadelijk disponibel bij voor-
noemde firma's.

14 Maart 1860.

(801)

vertrekkende Personen.

Weduwe **J. C. Teengs** naar Nederland, gemagtigde
het administratiekantoor **Tiedeman en van Ker-
chem.** (803)

Degenen die iets verschuldigd zijn, of te vorderen
hebben van den boedel van wijlen de **Wed. C. W.
Ebell** geboren **Otken**, gelieve daarvan opgave te doen
binnen den tijd van drie maanden bij den

Batavia,
10 Maart 1860.

Testamentairen, **Executeur,**
G. D. DAMMERS.

(770)

Allen die iets te vorderen of te betalen hebben aan
den boedel van wijlen **J. Y. Kingdom**, worden ver-
zocht binnen zes weken aangifte of betaling te doen
aan den

mede **Executeur.**

W. H. NASIL.

SOERABAJA 1 Maart 1860.

(787)

De ondergeteekende, door ongesteldheid verhinderd
zijne talrijke vrienden en bekenden persoonlijk voor
zijn vertrek naar Nederland op te zoeken, brengt hun
bij dezen, ook namens zijne familie, eene welgemeen-
de afscheids groete.

(800)

J. G. G. BIERHAUS.

BATAVIA, 14 Maart 1860.

Houders van **Connossement aan Order**
van 100 vaattjes **hater, merk VIIS**, afge-
den in het schip **Pelronella Catharina van Amsterdam**
door van **Harlingen & Steen**, gelieve zich ten spoed-
digste bekend te stellen bij de Agenten

(807)

C. BAHRE & G. KINDER.

STOOMGELEGENHEID.

Op iedere Zondag
VAN BATAVIA NAAR SAMARANG
Op iedere Woensdag,
VAN SAMARANG NAAR BATAVIA,

en
NAAR SAMARANG EN SOERABAJA.

tweemaal 's maands, 24 uren na aankomst der Landmail.

Informatiën bij

(785)

W. CORES DE VRIES.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het

Nederl. Schip

D'ELMINA,

kapt. P. C. TEENGs,

om in het begin van APRIL van hier te
vertrekken.

Nadere informatiën bij

(764)

de Agenten

J. CEZARD EN Co.

GELEGENHEDEN

NAAR NEDERLAND

met Schepen der Heeren

A. VAN HOBOKEN & ZONEN.

Aanwezig in Indië:

Cortgene, Kapitein DUNLOP, (Aangekomen te
Rotterdam, " POORT, (Batavia en ver-
naar Holland.)

Twee Anthonijs, kapt. VAN RIJN VAN
ALKEMADE, onderweg van Soerabaja
naar Batavia

Triton, kapt. ADRIAANS.

Zephir, " DE VRIES.

Jason, " VAN BUREN.

Medea, " LOURENS.

Adres bij

(793)

REIJNST & VINJU, Batavia.
ANEMAET & Co., Soerabaja.

Vertrekken van
Batavia onge-
paald wanneer.

EXTRACT uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië. BUREAUBLAD, den 1den Maart 1860. (No. 3.) Staatsblad No. 25.)

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord; Met wijziging in zoo verre van het Besluit van Mei 1852 no. 10. (Staatsblad no. 33), te bepalen.

dat in de residentie Preanger Regentschappen zullen gevestigd zijn vier vendakantors: te Tjandjoer, voor het regentschap van dien naam; te Bandung, voor het regentschap van dien naam; te Soekapoera, voor het regentschap van dien naam; te Soemedang, voor de regentschappen Soemedang en Limbangan.

dat door elk der vendumeesters te Bandung, te Soekapoera en te Soemedang Limbangan, zal worden gesteld een borgtocht van f 1000 (een duizend gulden).

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal: De Algemeene Secretaris, A. LOUDON.

Civiel Departement. Ontheven: van de betrekking van vendumeester te Limbangan en te Soekapoera (Preanger-Regentschappen) en te Panarokan (Bezoeki), de assistent-residenten respectievelijk van Bandung en van Soemedang (Preanger-Regentschappen), en van Labak (Bantam), J. H. de Senepont Domis, W. A. Jellinghaus en J. J. W. Boers.

Benoeemd: te Soemedang, M. G. van den Berg, assistent-resident der afdeling Soekapoera, te Panarokan, J. H. van der Crabb, assistent-resident aldaar.

Militair Departement. Benoeemd: Tot adjoint bij den generaal, de eerste luitenant C. J. van Schouwenburg, van het 7de van de infanterie, met bepaling, dat hij als zoodanig in suite bij zijn wapen zal worden gevoerd.

Tot plaatsvervalter adjoint te Weltevreden en Rijswijk, de tweede luitenant B. E. Mekern, van het 10de bataillon infanterie, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd a la suite.

Bevorderd: BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE. Tot luitenant-kolonel, de majoor J. L. Moorman, met bepaling, dat hij als zoodanig ook zal blijven continueren als chef van het materiel bij het hoofd-bureau der artillerie.

BIJ HET KORPS GENIE EN SAPPEURS. Tot kapitein, de eerste luitenant A. Namsan. Tot eerste luitenant, de tweede luitenant B. O. Heijligers, beiden van het korps.

Verleend: Tweejarige verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den officier van genie der tweede klasse B. H. Egberts.

ADVERTENTIE. POSTKANTOOR. De ondergeteekende herinnert bij deze belanghebbenden, dat tweede mail-stoomer in Maart den 27sten zullende vertrekken.

De eigenaar van hetzelfde kan zich ter terugterlanging vervoegen van politiekantoor alhier.

VENDUITEN. Op Donderdag den 13 Maart, voor het woonhuis van W. J. ... op Geeng Sahari, door Gebrs. Velt.

Op het Heemradenplein door John Pryce & Co. Op Vrijdag den 16 Maart, voor het woonhuis van den heer van ... op Batavia door van Slooten, Morgan & Co.

Op het Heemradenplein door John Pryce & Co. Op Dinsdag den 20 Maart, ten huize van den heer Meijerboon, door Meijerboon, van Gels, Velt.

Op Woensdag den 21 Maart, voor het woonhuis van Mevrouw ... teengs, op het Koningsplein, door Gebrs. Rossie & Co.

Op het Heemradenplein, door Cassalata & Co.

Oproeping van Crediteuren. In de Javasche Courant van den 10 dezer worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boeksta:

Door den Agent der Bataviasche Weeskamer te Meester Cornelis, van wijlen Johannes Philippus Franciscus Hennebert, in leven ondergeschout te Mr. Cornelis.

Door de Sumatrasche Wees- en Boedelkamer te Padang, van wijlen den heer J. C. Frankhanel, in leven klerk bij het haven-departement te Padang.

Aangekomen Vreemdelingen. van den 10 tot en met den 13 Maart. HOTEL DES INDES. J. C. De Vriese, van de Reede. — A. D. Goubert en Mevrouw Goubert, van Tagal. — Jhr. J. E. W. F. van Raders, van de Kaap de Goede hoop. — W. E. van Bevervoorde, van de Reede. — C. C. van der Wijck, van Idem. — J. F. Riesz, van de Binnenlanden. — A. Wijnen, van de Lampongsche districten. — J. C. Beënid, van Anjer. — D. L. Dubes, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. C. Lourens, van de Reede. — E. P. Vis, van Idem. — Stort, van Nederland. — Gèbel, van de Kaap de Goede Hoop — Swellengrèbel, van Idem. — Mr. C. Canter Visscher van Buitenzorg. — Meijer en familie, van Batavia.

JAVA HOTEL. A. Kooy, van Tagal. — Mevrouw T. Leon, van Idem. — T. H. A. Flory, van Rotterdam. — Walter, van Idem. — W. C. Lenting, van de Reede. — F. von Hedemann en familie, van Sawangan. — S. A. Boos, van de Reede. — W. van Bevervoorde, van Idem. — H. Guyot, van Idem.

Vertrekkende Personen. A. C. van der Boon, kapitein der infanterie.

Het personeel aan het departement van Inkomende en uitgaande regten te Batavia. Door den Bataviaschen Handelstand is het volgend nekest ingediend:

Gaven met verschuldigen erbij te kennen de ondergeteekenden, allen kooplieden, alhier gevestigd. Dat zij, hoewel dankbaar erkennende, dat door den ontvanger der Inkomende en Uitgaande Regten alhier en ZEd. ondergeschikt personeel al het mogelijke wordt in het werk gesteld, om den handel niet spoed te helpen, zij zich nogtans verplicht achten onder de Hooge aandacht van uwe Excellentie, te brengen, dat ondanks die pogingen de handel evenwel ophoudend ondervindt.

Dat hun bij ondervinding is gebleken, dat dit ophoudend in geen deele het gevolg is van slechte uitlegging en toepassing van voorgescreven formaliteiten, en zij dus nadere veronderstellen, dat ongenoegzaamheid van personeel daarvan de oorzaak is.

Dat het Uwer Excellentie even goed als den ondergeteekenden zal bekend zijn, welk een uitbreiding de handel in de laatste jaren heeft genomen, en hoe daarvoor natuurlijk, wel langzamerhand, maar toch steeds in merkelijk toenemende mate, de werkzaamheden bij het departement der Inkomende en Uitgaande Regten tot de tegenwoordige uitgebreidheid zijn aangegroeid.

Dat de ontvanger en de hoofdkommissie, den gemeenen dag bezig zijnde met taxatie van lijnwaden en andere goederen en laatste-genoemde bovendien de handden meer dan vol hebbede met de controle op des algemeenen gang der werkzaamheden, geen der beide ambtenaren zich dus met iets anders kunnen bezig houden, terwijl het ondergeschikt personeel, dat mede zoodanig onophoudelijk drak geconcentreerd is, zoo beperkt en onvoldoende is voor de verlangd wordende en dagelijks aangroeiende bezigheden, dat daarvan thans in de hoogste mate en ten meesten nadeele van den handel, die eens spoedige afdoening van zaken boven alles secht, het ongerief wordt gevoeld.

Dat dagelijks meer en meer zaken onafgedaan moeten blijven, de schepen verhoinderd worden tijdig te lossen, vermijst niet genoeg handen beschikbaar zijn, om de vereischte laadcellen in tijd te kunnen gereed hebben, waarvoor de beoogde laadpraauwen weder moeten worden teruggezonden, terwijl het meer dan eens is voorgekomen, dat tegevolge van den grooten aandrang van andere bezigheden de schepen, waarvoor uitgaande manifesten behoorlijk waren geconcentreerd, niet konden uitklaren, dewijl de menigvuldige laadcellen niet tijdig konden worden verwerkt.

Dat zij zich slechts bij deze ruwe trekken bepalen, als reeds genoegzaam aantoonende, dat eene voorziening dringend noodzakelijk is.

Redenen, waarom zij de vrijheid nemen, zich tot uwe Excellentie te wenden, met verzoek, om des noodig oordeelende de waarheid dezer bezwaren nader te doen onderzoeken en in het belang van eene voor den handel gewenschte spoedige behandeling van zaken, zoodanige maatregelen te doen nemen, als uwe Excellentie zal vermeenen te behooren.

Wij hopen van ganscher harte, dat de bezwaren, waarover onze wakkere handelstand in bovenstaand rekast klaagt, worden opgeheven, en het personeel aan „den boom“ de zoo noodige uitbreiding erlange, opdat gebrek aan de vereischte hulp niet langer een hinderpaal zij voor den handel, waarbij zooveel op spoed aankomt.

Niet zonder reden klaagt onze handelstand. In de laatste jaren heeft de handel een groote uitbreiding ondergaan, en ten gevolge daarvan zijn de werkzaamheden aan den boom in evenredigheid toegenomen. Wij noemen vooreerst de stoomvaart, die reeds 10 booten in de vaart heeft, daarbij komen de opgestelde havens van Makassar en de Molukken; de toenemende kustvaart, de halfmaandelijksche maandienst, het hierdoor toegenomen verkeer met Britsch-Indië, de toenemende handelsbetrekkingen met China, Japan, Australië, enz. Niettegenstaande den ijver, de geschiktheid en de bereidwilligheid, die de ambtenaren bij den ontvanger steeds aan den dag leggen, en waarvan ieder, die zijn bezigheden met dat personeel in aanraking stellen, overtuigd is, blijft het een onmogelijkheid, de handelszaken met den gewenschten spoed af te doen.

Al de te behandelen zaken aan dit departement moeten worden verricht door één ontvanger, één hoofdkommissie, één kommissie. De ontvanger is belast met taxatie van lijnwaden, en beoordeeling en aannemen der Europ. facturen, de hoofdkommissie met de zaken voor de kustvaart, de beoordeeling der facturen, taxieren van Europeesche factuurgoederen en met den Chineschen en Bongaalschen handel; de kommissie met de verschuldigde regten berekenen, de laadcellen en algemeene aangiften vergelijken en controleren, enz., enz.

Het is een onmogelijkheid, dat dit personeel, te welk door eenige klerken voor kopiëerwerk wordt bijgestaan, de te behandelen zaken met den vereischten spoed kan behandelen, en het onvermijdelijk gevolg hiervan is ophoudend en tijdelijk. Tijd is geld, en is dat ergens waar, dan voorzeker in den handel. Vooral de kommissie, die met de berekeningen belast is, dringend hulp noodig, want zoo ergens aan dit departement, is er hier veel te doen.

Daarom is een uitbreiding, een spoedige en voldoende

de uitbreiding van personeel onvermijdelijk. Het aantal ambtenaren moet men vermeerderen en ook tevens nog eenige klerken aannemen. Maar dat men dan vooral deze laatsten behoorlijk bezoldige, zoodat men zeker kan zijn, geschikte personen te bekomen.

Eigentlijk moet men zich verwonderen, dat de zaken tot dusverre zoo zijn behandeld en gaande gebleven en toch, bij onverhoopde ziekte van den een of ander dezer ambtenaren is stremming in de dienst een onvermijdelijk gevolg.

Ten slotte willen wij nog op een punt opmerkzaam maken, dat ons bedunkens de aandacht overwaardig is, nl. een behoorlijke bergplaats voor de goederen, die getaxeerd moeten worden. Deze zijn door den slechten toestand van het gebouw niet beveiligd voor den regen, en de beschikbare ruimte is veel te klein, in evenredigheid tot het volumen der aangevoerd wordende goederen. Dit ongerief zou weggenomen zijn, wanneer men aan den rivierkant een galery voor deze goederen bouwde.

Wij vestigen de aandacht der regering op het bovenstaande, en wij hopen, dat het gouvernement, handelende in het belang des handels en daardoor in dat der nationale welvaart, de noodige maatregelen zal nemen, om een beteren toestand te doen geboren worden. Spoedig hopen wij onze lezers te kunnen mededeelen, dat het personeel der ambtenaren aan den boom vermeerderd is.

BATAVIA. Den 10den dezer is alhier ter reede gekomen E. M. stoomschip Reinier Claessen, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse Jhr. J. E. W. F. van Raders.

Tevens is alhier den 13den aangekomen het Nederlandsche schip Barend Willem, gezagvoerder Retgers, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, sterk 90 man, waarvan 20 Europeanen en 70 Africanen, onder bevel van den van verlof terugkeerenden kapitein Verschoor, en medegeleide van den 2den luitenant der infanterie Dockheer en den officier van gezondheid 3de klasse van Heuvel Rijnders.

Batavia. Gedurende de maand Januarij 1860 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madras ontvangen eene som van f 796,524. Hieronder is echter begrepen: Aan fictieve regten op uitgaande goederen f 445,400.75. Aan terugbetaalde regten f 625.91.

Zuivere ontvangst f 345,523.24. Gedurende de maand Januarij 1860, is meer ontvangen dan gedurende dien tijd in: 1859 f 43,669.62. 1858 f 84,355.33.

Banjoemas. In het Djang-gebergte, aan de zuidelijke helling van den berg Petarangan, wiens top p. m. 1600 voeten boven de dessa Batoer, district van dien naam, afteeling Bandjar Negara, en dus ongeveer 6,600 voeten boven het vlak der zee gelegen is, heeft op Vrijdag den 24sten Febr. eene aardstorting plaats gehad. Ongeveer 2 à 300 voeten beneden den top heeft zich een klomp aarde los gelaten, van nagenoeg 80 à 100 voeten breedte en even zoo lang, welke aarde tot op een honderdtal roeden van de dessa Batoer is geroold.

Dit voorval, hetwelk trouwens vroeger al dikwerf heeft plaats gehad en zelfs toen van meerdere betekenis was, is noch voorafgegaan, noch vergezeld geweest van vulkanische beroeringen.

De assistent-resident van Bandjar Negara heeft zich dadelijk naar de plaats begeven. Na raadpleging van den regent en de inwoners van Batoer, is men ten opzichte van die dessa voor geene ongelukken, ten gevolge van deze aardstorting beducht.

Sumatra's Westkust. — Op het eiland Nias hebben na den mislukten aanslag op den post te Lagoendi in de maand November de bewoners van Botohosi een strooptogt ondernomen tot het vernielen der ladang's van de kampong Fadoro, bij welke gelegenheid zij echter door het volk van die plaats zijn verdreven, zonder eenige schade te hebben kunnen aanrichten. Bij een lateren aanslag op Fadoro doodden die van Botohosi 2 panglima's en 8 vrouwen en kinderen, doch lieten ook zelf 15 dooden achter.

De zending der toankoes van Baros naar de onafhankelijke Batta-landen, ten einde de afschaffing op den in- en uitvoer, bekend onder den naam van Bombom, te bewerken, is naar wensch geslaagd. De duur der afschaffing is echter nog onbepaald.

In de residentie Tapanoei had men gedurende de maanden November en December jl. veel te lijden van gestadige en hevige regens, welke veel schade aan bruggen en wegen veroorzaakten en zeer nadeelig waren voor het rijp worden der koffij. In de Padangsche Bovenlanden en in de afdeeling Ajenbang en Rau heerschte daarentegen gedurende de maand Januarij eene felle droogte, die mede schadelek was voor de koffij en de te yeld staande padi. Later ingevallene regens hebben in de Padangsche Bovenlanden de vrees voor misgewas doen verdwijnen.

In de afdeeling Lais op de grenzen van het onafhankelijke landschap Lebong zijn eenige ongeregeldeheden gepleegd, voornamelijk door opstoking van Lebongers.

De spoedige tusschenkomst van den assistent-resident heeft de rust hersteld.

De hoofdschuldigen hebben zich uit de voeten gemaakt naar Lebong.

Palembang. — Bij gelegenheid eener militaire excursie in de Goemai Talan (Lematang Oeloe) werden verscheidene koeboean's, alwaar zich nog eenige kwaadwilligen schuil hielden, vernield; terwijl bij een gevecht de depati van Dermo, die steeds in verzet bleef en die bekend staat als een der voornaamste handlangers van Pirahoen, doodelijk werd getroffen. Maatregelen zijn ook genomen eene beide kwaadwilligen tegen te gaan, die volgens berichten onder aanvoering van zekeren depati Matjet, vroeger hoofd van de Goemai Talan, een strooptogt in de Lematang Iir zoude willen ondernemen.

In de Kikim viel tot den 29sten December jl. niets van enig belang voor. Dit landschap geraakt allengs tot rust. Uit de Baling waren tegen de berichten niet geheel van geruststellende aard.

Amboina. — Aan boord van Z. M. brik *Cachelot*, is de assistent-resident van der Crab naar Banda vertrokken, ten einde van daar eene reis naar het oostelijke deel van Ceram en omliggende eilanden te ondernemen. De hoogleeraar de Vriese en de inspecteur titulair Teijsman, hebben in gezelschap van den gouverneur der Molukken mede Ceram bezocht. Van daar zijn naar Amboina overgekomen eenige personen, ten einde als orang kaja te worden aangesteld. Wederom hebben Alfoersche stammen op dat eiland verzocht zich aan het strand onder bescherming van het gouvernement te laten vestigen. Pogingen zullen aangewend worden, om op Ceram de koepok-inenting en Europeesche geneesmiddelen in te voeren.

Menado. — **Minahassa.** De ontvangen berichten loopen over de maand Januarij jl.

Er viel veel regen met zelle westelijke en noordwestelijke winden. Wederom werden er in deze maand vieraarbevingen gevoeld.

Met het overplanten der padi was een aanvang gemaakt. In enkele districten was het bezaaien der padi reeds afgeloopen. In de hooger liggende negorijen werd de drooge miloe geoogst. De koffijtuinen verkeerden in de hovenlanden over het algemeen in gunstigen staat.

Op den 30sten Januarij arriveerden te Menado, na een reis van zeven dagen, twee personen, die met een klein prauwtje aan de handen der zeeroovers op Saloe waren ontsnapt. Volgens hen zoude het gouvernement der Philippijnsche eilanden voor drie maanden weder eenige rooversnesten vernield hebben en sedert met een aantal kleine vaartuigen, waaronder eenige stoomschepen, door scherp toezigt te houden, het uitloopen aan de zeeroovers onmogelijk maken. Gedurende dit seizoen zouden nog geene rooverspraauwen naar zee zijn gegaan.

Banda. — De specerij-kultuur belooft in 1860 een grooteren oogst dan in het voorgaande jaar. Op den 29sten December is eene korte, maar zeer hevige aardbeving gevoeld. De prijzen der levensmiddelen waren weder stijgende.

Timor. — In het rijk Groot Sonnebat is de vaccine met goed gevolg ingevoerd. De rijst- en djagong-aanplantingen belooften een beteren oogst dan in 1859. De prijzen der levensmiddelen waren belangrijk gestegen. (Java Ct.)

Samarang 2 Maart. Onderstaande telegram, Woensdag 11. door ons afzonderlijk verspreid, vermeenen wij hier nog de plaats te moeten geven.

Den vijand is te Bandjer veel afbreuk gedaan. Luit. Blondeau is den 5den Februarij gesneuveld. Het groote kanon van de *Orust* is door den vijand op de *Suriname* afgeschoten, doch is door de onzen hernoemen.

Anta Loedin en Radja Koenig en volgelingen zijn gesneuveld.

Verder wijzen wij nog in staat gesteld de volgende orders aan onze lezers mede te deelen.

DAG-ORDER.

Op den 5ten Februarij jl. rukte de kapitein Schiff van Moengoe-Tajoor met den 1sten luit. Blondeau, den dienstdoenden officier Coenen en 70 bajonetten met den officier van gezondheid Tall naar Tjambai, de plaats waar Radja Koenig en de opstandeling Anta Loedin zich met hun aanhang ophielden.

Na een uiterst vermoedigen marsch bereikte men genoemde kampong, waar men de opstandelingen met een goed aangebragt geweer-vuur overviel en verrastte; deze vlugten daarna in allerijl naar het versterkte huis van den Radja Koenig.

Driemaal werd deze sterkte door twee peletons onzer dappere troepen te vergeefs bestormd; ten vierdenmale werd zij genomen en verbrand, zoodat de daaraan grenzende Kampong.

Elf lieden bleven van den vijand achter, terwijl de beruchte Radja Koenig gebleeserd en daarna afge-maakt is geworden; volgens geruchten zou ook de opstandeling Anta Loedin gesneuveld zijn.

Deze schoone overwinning hebben wij evenwel duur betaald door het verlies van den braven en moedigen 1sten luitenant Blondeau, die bij de eerste bestorming aan het hoofd zijner manschappen door twee lanssteken zwaar gewond werd en eenige oogenblikken later den geest gaf.

Zijn naam blijve steeds bij het leger in roemrijke nagedachtenis.

Ook de dappere werkzame kapitein Schiff, die gedurende zijn kommandement te Moengoe-Tajoor vele en nuttige diensten heeft bewezen, zal ten gevolge der vele vermoeijenssen wegens ziekte van zijn post moeten worden afgelost.

Aan alle officieren, onder-officieren en manschappen, die deze luisterrijke overwinning hebben bevochten, betuig ik mijn dank.

AMONTAJ,
den 12den Februarij 1860. De Majoor:
Chef der Expeditie.
(w. g.) VERSPIJCK.

Bandjermassing den 2den Maart 1860.

KRIJGSKAMERADEN!

Toen na het gevecht bij Tjambai op den 5den Febr. jl. de droevige mare tot ons kwam, dat de eerste luit. P. Blondeau, aan het hoofd zijner soldaten bij de bestorming den heldendood was gestorven, toen gevoeldet zij allen met mij, het verlies, dat het leger in het algemeen, en zijne kameraden der landmagt van deze expeditie in het bijzonder door het sneuvelen van dien dapperen en braven officier trof.

Hoewel overtuigd, dat de nagedachtenis van dien brave eene duurzame plaats heeft gevonden in de harten zijner kameraden, zoo zoude het daarstellen van een blijvend en openlijk blijk van krijgsmanshulde, gewijd aan de nagedachtenis van een dapperen, doch te spoedig verloren krijgsmakker, het bewijs leveren, dat krijgsmanser en krijgsmansroem ook na den eeredood op juiste waarde geschat worden. Krijgskameraden, officieren der landmagt bij deze expeditie! laten wij dat bewijs leveren, dat ieder naar zijn vermogen

bijdrage, om den te vroeg ontslapen krijgsmakker een monument te Moengoe-Tajoor op te richten, dat zijne roemvolle nagedachtenis verheerlijkt.

Eere aan den dapperen!

De Majoor:

Chef der Expeditie,
(w. g.) VERSPIJCK.

Naar wij vernemen heeft deze order zoo veel bijval gevonden, dat met de oprigting van het monument spoedig een begin zal worden gemaakt.

(Sam. Ct.)

Soerabaja, 3 Maart. Gisteren is alhier van Makassar via Samarang aangekomen, het stoomschip *Java*, kapt. Bernoster. Met die gelegenheid zijn naar Samarang overgebragt 2 kompagnien van het 4de Bataillon, aldaar te huis behoorende.

De generaal van Swieten bevond zich bij het vertrek der boot nog steeds te Palakka.

— Wij kunnen onzen lezers mededeelen, dat de post van Soerabaja in den nacht van den 1sten op den 2den, door de duisternis te Penandjan (Sidajoe), in de rivier is gevallen, door dat de brug door de laatste bandjir was weggeslagen. Verscheidene linnen zakken zijn nat geworden en het pakket voor Cheribon in papier gepakt, verscheurd en reeds overgepakt; na erlangde overtuiging, dat er geene brieven aan ontbraken, is er voor de verdere verzending gezorgd.

Soerabaja, 8 Maart. — Men schrijft ons van *Bonlo-wosso*, dd. 25 Feb. jl.

Reeds een geruimen tijd dwaalde eene familie tijgers om en door de omliggende dessas en werden deze nachtelijke bezoeken opgemerkt door de onrust der paarden en het verdwijnen der geiten en honden. Op last van het distrikthoofd verzamelde het dssahoofd van Wonokremo eenige inlanders, waarvan enkelen met geweren gewapend waren, en reeds des morgens om 9 uren waren zij op het spoor van den tijger, dat zij volgden, met het gelukkig gevolg, dat zij spoedig een koningstijger hadden omsingeld, die echter weder ontvlugte door het niet afgaan der vuurwapens. Deze drijfjagt werd dus weder begonnen, en was het beest des middags om 4 uren ten tweedenmale omsingeld. In boschje verborgen, stak een der drijvers er met een bamboe in; de woedende tijger greep die bamboe, schudde die hevig en kwam toen langzaam en brullende te voorschijn. Toen het beest zichtbaar werd, schoot een der jagers het, doch niet doodlijk, terwijl gelijktijdig het moedige dorpshoofd het met een lans afmaakte. — De tijgerin met twee jongen zwerft nu nog rond, doch hoopt men spoedig op dezelfde wijze te snappen.

Ook in de dessa *Negosari* is dezer dagen een koningstijger afgemaakt.

Bandjermassing. Men meldt ons van *Bandjermassing* dd. 29 Februarij jl., dat de oproeringen bij de laatste attaque van *Marabahan* zich hielden gekleed in den uniform der ongelukkige slagtoffers van Z. M. stoomschip *Orust*.

Ook wil men dat de getrouwe aanbrenger der tijding van het vloopen der *Orust*, met name *Mohamed Paib*, een der voornaamste medepligtigen bij dien misdrijf, zijn geweest en thans voortvlugtig is; zijne familie is echter in verzekerde bewaring.

Bij het opstoomen der rivier *Doesson*, is de *Suriname* door den vijand hevig geattaqueerd, en hebben zij met de uit de *Orust* opgevischte 50 pd. en der raderkasten onttrederd. Daarop zijn de aan boord zijnde infanteristen, en mariniers gedebarqueerd en hebben dit stuk geschut met glans heroverd, van onze zijde zou het getal gekwetsten 17 man bedragen.

De volgende bijzonderheden zijn ons bekend geworden van de innamē der kampong *Tombaaij*, waarbij helaas de 1ste luitenant van het 9de bataillon P. Blondeau gesneuveld is.

Den 5den Februarij rukte eene kolonne sterk 80 bajonetten, onder kommando van den kapitein Schiff op, naar *Tombaaij*, omdat men stellige berichten had, dat de hoofdmuitelingen *Radja-Koenig* en *Anta Loedin* zich aldaar ophielden.

Het terrein derwaarts was zeer moeilijk begaanbaar. Tegen 12 uren kwam men voor de kampong *Tombaaij*, waarin zich een versterkt gebouw bevond, alwaar bovengenoemden, benevens een tal van volgelingen, bezig waren feest te vieren, waardoor zij de komst onzer troepen niet bemerkten. Dit met zware boomstammen versterkt gebouw werd omsingeld, de luit. Blondeau ging met een ongeladen pistool vooruit, welke onvoorzigtigheid hem duur te staan kwam, door dat het aan een man gelukte het gebouw te verlaten, die hem eene lansstek in de borst gaf, waardoor hij op zijne knie viel en eene tweede in de long ontving, ten gevolge waarvan hij na vijf minuten bezweek; welken dood de vijand echter duur betaald heeft.

De vrouwen en kinderen werden toegeroepen om het huis te verlaten, dat slechts door eenigen gedaan werd, de overigen weigerden zulks en staken met lanssen tusschen de groote openingen der boomstammen.

Daarop heelt men het huis omsingeld en getracht de deuren in te slaan en toen dit mislukte, stak men het in brand. Het gegil der mannen, vrouwen en kinderen was hartverscheurend.

In het huis vond men *Anta Loedin*, door een kogel gedood, en *Radja Koenig* trachtte in de along te ontkomen en werd gedood en zijn hoofd naar *Marta Poera* opgezonden, met zijn dochttertje, eene prinses van 5 à 6 jaren. Het lijk van den luit. Blondeau is door eenige Europeesche soldaten naar *Moengoe Tagoe* gebragt en aldaar begraven.

Latere ontvangen berichten melden, dat Z. M. stoomschepen *Boni*, *Celebes* en een paar prauwen de *Doesson* rivier tot *Teweh* zijn opgestoomd om de *Orust* te ligten, hetgeen dan ook geschied is, na onderzoek bleek 't dat al het bruikbare, behalve de machine, er was uitgenomen. Ook zijn Z. M. stoomschepen *Ben-net*, *Admiraal van Kinsbergen* en eenige prauwen met 2 kompagnien infanterie, benevens artillerie en sappeurs, aan het hoofd waarvan de majoor G. M. Verspijck is bevond, naar *Amontaj* gegaan. Deze excursie is glansrijk afgeloopen. *Amontaj* is aangevallen en veroverd, er zijn daarbij 16 brandals gebleven. Deze benteng is nu geoccupeerd door 150 man, onder het kommando van den kapitein R. J. B. Eichelberg. (Soer. Ct.)

Soerabaja 5 Maart. De mail-telegram van Singa pora bragt het berigt dat de Resident van Soerabaja, de Heer Jhr. Mr. C. van der Wijck, is benoemd geworden tot lid in den Raad van Nederlandsch Indie.

Wij vernemen die tijding met een gutfengd gevoel van vrede en teleurstelling. Zoo het ons toch aan de eene zijde verheugt, dat die koninklijke benoeming den man deel viel, dien wij achten en liefhebben, doch het ons van de andere zijde leed hem het bestuun te zien nederleggen over het belangrijk gewest, waaraan de stad onzer inwoning haren naam leent. Men zal op wel niet van vleiery verdenken, wanneer wij met een enkel woord hulde brengen aan den man, die boven anderen lof verheven is. Wie, als wij, belang stellen in alles wat goed en nuttig is, zullen met ons erkennen, dat de Heer van der Wijck de belangen van dit gewest steed op het oog heeft gehad en ze heeft gesteund, zoo veel zulks met het algemeen belang was overeen te brengen. Altijd te naderen voor een ieder — immer hulpvaardig en voorkomend — maar ook altijd de onverbedelijke handhaver van de wet, het regt en de billijkheid, bewees hij nimmer gunsten, maar was ook nooit onregtvaardig.

Met een zeldzamen tact wist hij bij de gemeente deelneming voor nuttige ondernemingen en inrigtingen te wekken, hare daarstellingen te bevorderen — geschikte personen aan haar hoofd te plaatsen en verder hare ontwikkeling over te laten aan de kracht harer beginselen en regelen.

De teugels van het bestuur met ijzeren hand houdende, verwierf hij onbepaalde achting bij den ondergeschikten ambtenaar en de inwoners van dit gewest, en wist het ontzag voor de regering levendig te houden, en dat alles op eene wijze, die nimmer eenigen schok veroorzaakte of zelfs de bijzondere aandacht trok.

In zijne eenvoudige maar waardige levenswijze had hij vele navolgers.

Wij gelooven niet dat de Heer van der Wijck in de vreedzame stad onzer inwoning immer eene partij had te kiezen; de gelukkige verhouding waarin hare inwoners tot elkander zijn geplaatst, maakte zulks ten eenemale onnoodig, doch de overtuiging is bij ons levendig, dat hij de man zou zijn geweest, die alle partijen zou hebben bewogen tot toenadering, zonder eene harer te kwetsen, en vrede in plaats van tweedragt te bevorderen. Zoo wij het betreuren, dat de Heer van der Wijck het bestuur van dit gewest zal nederleggen, verheugen wij er ons in, dat hij op hooger standpunt in het algemeen belang werkzaam zal blijven, overtuigd dat het staatsligchaam, waarin hij zitting zal nemen, in hem zal hebben gevonden een man, in wien talenten en deugden op de meest harmonische wijze zijn vereenigd. (Oostpost)

NEDERLAND.

Van den Speciaal Correspondent van de Java-Bata.

Maar nog zonderling mag het heeten, dat hoofd-officieren op pensioen gesteld worden, opdat anderen zouden maken. Waarlijk dat is de staatszorg, tot wat al te ver uitgebreid; past men dien maatregel algemeen toe, dan wordt weldra de gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indie teruggeroepen, ten einde dezen of genen eene moeije betrekking te geven. Dezer dagen werd weder van de aftreding van den landvoord gesproken; en men noemde als zijn opvolger jhr. de Kock, den tegenwoordigen directeur van het kabinet des konings. Dit geheele gerucht was een sprookje en slechts ontstaan uit de aftreding van den vice-president van den Raad van Nederlandsch-Indie. Men meende die aftreding aan de aanstaande benoeming van den directeur van 's konings kabinet te moeten toeschrijven, in verband met de bepaling van het regeringsreglement, dat bloedverwantschap tusschen hen, welke die hooge betrekkingen bekleeden, niet geoorloofd is. Het herinnerde ons aan het berigt, in der tijd door de bladen medegedeeld, dat de heer *Rochussen* kommissaris des konings in Zuidholland was geworden, — allea op grond, dat hij de woning van een voormalig commissaris betrokken had.

Er loopt nu nog een gerucht omtrent den heer *Rochussen*, dat nog ongelofeliker is; namelijk dat hij het drukpersreglement voor Nederlandsch-Indie gewijzigd heeft. Wij zullen 't aannemen, wanneer wij het zien, maar tot dus verre hechten wij aan 't gerucht niet veel waarde.

Is de Tweede kamer uiteen en daardoor de gelegenheid benomen, om over koloniale aangelegenheden te spreken, de ijverige behartiger dier belangen, de heer van *Hoëvell*, zal thans in een bijzondere kring zijne gedachten over het kultuurstelsel uiteen zetten. Morgen den 26sten, zal hij optreden in de afdeeling koophandel der maatschappij *Felix-Meritis* en de volgende stellingen verdedigen.

1. Hoewel het kultuurstelsel op Java eene nuttige omkeering in de javasche maatschappij heeft te weeg gebragt en meer dan een hinderpál weggenomen, die den vryen arbeid, de uitbreiding van nijverheid en kapitaal belemmert, is dat stelsel thans onvermogen, om de productieve kracht van dat eiland aanmerkelijk te verhoogen.

2. Eene belangrijke vermeerdering der productie van Java kan slechts verkregen worden door vryen arbeid en moet daarvan het onvermijdelijk gevolg zijn.

3. Het gemeenschappelijk bezit, dat in een aantal javasche gemeenten bestaat, is niet gunstig voor de uitbreiding van den vryen arbeid, maar het is ook geen onoverkomelijk beletsel.

4. De heerdiensten zijn eene hinderpál voor den vryen arbeid op Java, maar zij zal meer opgeheven werden door eene krachtige handhaving van art. 97 van het regeringsreglement.

5. De uitbreiding van den vryen arbeid op Java zal de nijverheid en den handel van het moederland bevorderen en tevens aan de schatkist voordeelen schenken, die veel minder wisselvallig zijn dan de tegenwoordige baten.

Zoodanige voordragten doen vaak meer nut dan redevoeringen in de kamer, waar discussien, over welk onderwerp ook, altijd min of meer eene politieke tint aanneemen; en zoo zij al niet regstreeks tot eene beslissing kunnen leiden, welke naar buiten werkt — staan in dit opzigt toch maar gelijk met de adviezen in de kamer. Daarentegen wekken zij de belangstelling der hogere mate op, dan de kolommen van het bijblad; en leiden het oordeel ook buiten de kamer, zij strekken tot voorlichting. Dat was dan ook het doel van mededeelingen, die schijnbaar geen nut heeft; bijvoorbeeld van het Indisch Genootschap, dat meer en meer er op beaantwoordde en, naar wij hopen, er aan zal blijven vasthouden, nu het vereenigd is — of althans wordt het koninklijke instituut voor Taal-Land- en Volkenkunde.

» Zij zijn niet van het gevoelen dergenen, die meenen, dat dat praten niet baat. Wij zijn meer van de meening, dat door denkbeelden en niet door daden de wereld geregeerd wordt. Niettemin houden wij toch van de uitvoersels der denkbeelden: daden. Ook opzigt blijft Nederland niet achter ten minste — niet in goeden wil. Dit blijkt althans uit hetgeen de despoorant dezer dagen, eveneens omtrent eene indische aangelegenheid, mededeelde. Zij zeide: De medewerkende hoofdkommissie tot opleiding van verzorgde jongens in Nederlandsch-Indie, afstammelingen van Europeanen, berigt, dat, ten gevolge van een circulaire, sub-kommissien zijn te zamen gesteld tot 's Gravenhage en omstreken, voor Rotterdam en Apeldoorn, terwijl het vooruitzigt bestaat, dat er aldra in het 5de district van Zeeland, te Amsterdam, te Utrecht en in andere steden des Rijks dergelijke kommissien zullen optreden. Daar te Rotterdam reeds vroeger een aanzienlijk bedrag van omstreeks f 5300 ten behoeve der jongensweezeninrigting te Soerabaja is bijeen gebracht, zoo als in de boven bedoelde circulaire is vermeld, zal de daar ter stede gevestigde kommissie zich hoofdzakelijk bepalen tot het aannemen van nadere aan te bieden bijdragen. Openlijk wordt ook betuigd voor de krachtadige ondersteuning, die de hoofdkommissie onder anderen ook te Apeldoorn heeft ondervonden, daar in die betrekkelijk kleine gemeente, nu reeds eene som van f 909,50 is bijeengebracht. De hoofdkommissie zijn voorts nog afzonderlijke bijdragen ontvangen, welke insgelijks van belangstelling is het lot der europesche afstammelingen in Indië getuigen. Zij vertrouwt, dat zij eerlang in de gelegenheid zal zijn, de zamenstelling van meerdere sub-kommissien, mede te deelen. Voor zoo ver deswege nog geene voldoende berichten zijn ontvangen, is op de goedige inzending daarvan aangedrongen, terwijl de commissarissen des Konings in de onderscheidene provinciën zijn aangezocht, om de pogingen der hoofdkommissie zoo veel mogelijk te willen ondersteunen. Volgens de laatste berichten was in Nederlandsch-Indie bereids opgezet een voor de kapitalen som van f 89,288,25. De berichten in Nederland bedragen tot dusverre slechts 210,000. Een nieuw beroep op de algemeene belangstelling hier te lande schijnt niet overbodig. Moge overtuiging meer en meer veld winnen, dat het het hoogste gewigt is, door eene goede opleiding der stamgenooten in Nederlandsch-Indie den handvatten kolonie en moederland te helpen versterken. Laat men vergeeten ook niet, dat het moederland aan zijn eigene instellingen zooveel heeft te geven.

» Onophoudelijk worden, voor allerlei doeleinden, giften ingezameld, en 't is ons Nederlanders zoo en vel te duiden, dat wij voor eene inrigting, die wij slechts door hare goede reputatie kennen, geene groote sommen afzonderen.

» De belangrijkste som, geheel uit vrijwillige bijdragen vande lande, wordt evenwel verstrekt voor eene zaak, die in stede van tot heil der maatschappij te strekken, noodlottigste gevolgen heeft. Wij bedoelen den jenever. In een enkele kazerne, die der artillerie te 's Hage, werd in één jaar aan jenever de helft betaald der som, die gansch Nederland voor de opleiding van onverzorgde jongens in Indië gaf! Dezelfde statistiek, die deze onderheid aan het licht bragt, deelt mede, dat er personen aan de gevolgen van het gebruik van jenever sterven; en dat er in Holland 35,000 slijters sterken drank zijn — die bijna allen hun hestaan door hebben.

» Is geene vereerende statistiek voor ons, maar wij moeten ze ons-zelf te wijten.

» Gelukkig, dat wij toch nog andere eigenschappen hebben en zeer goede ook, naar het schijnt, althans, wanneer wij het getuigenis van vreemdelingen mogen vertrouwen. Gij kent de studie, die Esquiros over Nederland heeft geschreven in de *Revue des Deux Mondes*. Zijn gunstig oordeel vindt weerklink; twee franche tijdschriften *la Musée des familles* en *le Magasin de la Revue* wijden ook hunne laatste afleveringen gewijd aan Nederland, en het bekende, duitsche tijdschrift voor land- en volkenkunde, *Das Ausland*, geeft ook artikels over ons vaderland.

(Wordt vervolgd).

ENGLAND.

Londen, 24 Januarij. De koningin heeft heden na middag ten 4 ure het Parlement geopend. Na op den troon bestemden troon plaats te hebben genomen, hield de koningin de volgende openingsrede:

» Mylords en Mijne Heeren!

» Met groote voldoening zie Ik u thans weer in het Parlement vereenigd en roep Ik uw bijstand en raad in. Mijne betrekkingen met de buitenlandsche mogendheden blijven op een vriendschappelijken en bevredigenden voet.

» Het sluiten der vorige zitting deelde Ik u mede, dat de openingen waren gedaan, ten einde te weten, in geval door de groote mogendheden van Europa eene conferentie zou worden gehouden, met het doel om schikkingen te treffen nopens den toekomstigen toestand van Italië — door Mij een gevolmagtigde zou worden gezonden, om aan die conferentie deel te nemen. » Ik dank u voor het tijdstip heb Ik van den keizer van Oostenrijk en van den keizer der Franschen officieel uitnodiging ontvangen, om een gevolmagtigde te zenden naar het congres, dat zamengesteld zou worden uit ver-

tegenwoordigers van de acht mogendheden, die de Weener tractaten van 1815 hebben ondertekend.

» Het doel van de bijeenkomst van het congres zou bestaan in het ontvangen van mededeelingen, nopens het sluiten van de tractaten te Zurich en om verder, met aansluiting van de hoven van Rome, Sardinië en de Beide Siciliën, bij bovengenoemde mogendheden, te beradestagen over de doelmatigste middelen, ten einde Italië te bevredigen en zijn voorspoed op een hechten en duurzamen grondslag te vestigen.

» In Mijne wensch, om ten allen tijde mede te werken tot handelingen, die de handhaving van den vrede ten doel hebben, heb Ik de Mij gedane uitnodiging aangenomen; maar tenzelfden tijde heb Ik doen weten, dat Ik besloten had op het congres het beginsel te handhaven, dat geen buitenlandsch geweld zou worden gebzigd, om aan de bevolking van Italië een bijzonderen vorm van staatsregeling op te dringen.

» Middelerwijl hebben zich omstandigheden opgedaan, die eene verdaging van het congres ten gevolge hebben gehad, zonder dat een dag bepaald is voor de bijeenkomst. Maar hetzij op een congres, hetzij in afzonderlijke onderhandelingen, — ik zal altijd zooveel mogelijk trachten te bewerken, dat geen wapengeweld van eene vreemde mogendheid gebezigt worde, om zich te mengen in de inwendige aangelegenheden van de Italiaansche bevolking, en Ik koester het vertrouwen, dat de aangelegenheden van het Schiereiland op vreedzame en voldoende wijze geregeld zullen worden. Documenten betreffende deze zaak zullen aan u weldra worden overgelegd.

» Ik ben met den keizer der Franschen in onderhandeling, ten einde de handelsbetrekkingen tusschen de beide landen uit te breiden en aldus de banden eener vriendschappelijke alliantie tusschen hen nauwer toe te halen.

» Tusschen Spanje en Marokko is een geschil ontstaan, dat Ik getracht heb op minnelijke wijze te doen vereffenen, en alzoo eene vredebreuk tusschen hen te verhoeden. Die pogingen, Ik zeg het met leedwezen, hebben niet mogen gelukken. Ik zal de noodige bevelen geven, dat de daarop betrekking hebbende stukken u worden overgelegd.

» Mijne gevolmagtigde en de gevolmagtigde van den keizer der Franschen zijn, ter uitvoering hunner instructien, naar de monding van de rivier de Pei-ho vertrokken, om zich vervolgens naar Peking te begeven en, overeenkomstig art. 56 van dit tractaat, de ratificatie uit te wisselen; maar men heeft hun dien togt gewapenderhand betwist en een gevecht is daarop gevolgd tusschen de Chinesche fortten, aan de monding der rivier, en de zeemagt, die tot geleide diende van beide gevolmagtigden.

» De geallieerde strijdmagt heeft bij die gelegenheid hare gewone dapperheid aan den dag gelegd, maar na een aanzienlijk verlies was zij genoodzaakt zich terug te trekken, en Ik laat thans, in overeenstemming en met medewerking van den keizer der Franschen, eene expeditie derwaarts gereed maken. Die expeditie wordt ondernomen, om genoegdoening te erlangen en aan te dringen op de uitvoering van het tractaat van Tien-Sing. Ik zou met vreugde zien, dat de keizer van China de gematigde eischen van de gevolmagtigden spoedig inwilligde, en alzoo het bezigen van geweld noodeloos maakte. Ik heb last gegeven, dat de stukken betreffende deze aangelegenheid aan u overworpen worden.

» Eene handeling, zonder daartoe gemagtigd te zijn, gepleegd door een officier der Vereenigde Staten, op het eiland San Juan, tusschen Vancouver's eiland en het Vasteland, zou gemakkelijk eene botsing hebben kunnen te weeg brengen tusschen Mijne strijdmagt en die der Vereenigde Staten. Die botsing is niettemin voorkomen door de verstandige gematigheid Mijner zee-officieren en burgerlijke ambtenaren daar ter plaatse, en door de verzoenende en voorloopige schikking, door de regering der Vereenigde Staten betreffende deze aangelegenheid voorgesteld.

» Ik koester de vaste hoop, dat de zaak der grensregeling, die aanleiding tot deze kwestie heeft gegeven, in der minne zal geschikt worden, en wel op eene wijze, die overeenkomt met de billijke regten van het land, zooals zij omschreven zijn in het eerste artikel van het tractaat van 1846.

» De laatste overblijfselen van oneenigheden in Mijne Indische bezittingen zijn verdwenen. Mijne landvoogd heeft een togt gedaan in de gewesten, die de voornaamste zetel waren van de onlusten, en door eene verstandige vereeniging van vastberadenheid en edelmoedigheid, is Mijne gezag op een hechten grondslag en, naar ik hoop, voor langen tijd overal gevestigd. Ik heb van Mijne landvoogd de meest voldoende berichten ontvangen nopens de trouw Mijner Indische onderdanen, alsmede nopens de goede gevoelens, door de inlandsche hoofden en de groote grondeigenaren aldaar aan den dag gelegd.

» De aandacht der Indische regering is gerigt geweest op de ontwikkeling der inlandsche hulpbronnen, en Ik kan u tot Mijne genoegen mededeelen, dat eene verbetering heeft plaats gegrepen in het finantieel uitzigt van Indië.

» Ik heb een tractaat gesloten met Japan en een tractaat betreffende de grensregeling met de republiek Guatemala. Ik heb last gegeven, dat die tractaten u zullen worden overgelegd.

» Mijne Heeren van het Lagerhuis! Ik heb met genoegen en met trots de talrijke aanbiedingen van vrijwillige dienstdiening vernomen, die Ik van Mijne onderdanen ontvangen heb. Deze manifestatie van de openbare meening heeft een gewigtig bestanddeel aan ons stelsel van nationale verdediging toegevoegd.

» Er zullen u maatregelen medegedeeld worden, om de wetten, welke de vertegenwoordiging der natie in het Parlement regelen, te verbeteren en haar op een breeder grondslag te doen rusten.

» Ik beveel u voorts met nadruk aan, om uwe werkzaamheden te hervatten tot verbetering van onze wetgeving en in 't bijzonder wat die op de faillissementen en op de overdracht van den grondeigendom betreft.

» Ik verklaar met een levendig genoegen, dat in 't algemeen de groote belangen van het land in een uit-

munten en voorspoedigen staat verkeeren; dat het pauperisme en de misdaden verminderd zijn, en dat in alle deelen van Mijne gebied, zoowel in het Vereenigd Koninkrijk als in Mijne koloniën en Mijne overzeesche bezittingen, een geest van trouw, van tevredenheid, van orde en van gehoorzaamheid aan de wetten heerscht, alsmede een diep gevoel van dankbaarheid jegens den Almagtige, die de volken regeert, voor Zijne onschatbare weldaden.

» Ik heb vurige wenschen ten Hemel opgezonden, opdat de Almagtige uwe beraadslagingen leide en de welvaart van Mijne land en van Mijne volk vermeerdere».

FRANKRIJK.

Het belangrijkste feit der laatste dagen spruit uit den navolgenden brief voort, dien keizer Napoleon aan den minister van staat heeft doen toekomen:

Paleis der Tuilerien 5 Jan. 1860.

Mijnheer de Minister!

» Niettegenstaande de onzekerheid, die nog ten aanzien van sommige punten van buitenlandsche staatkunde bestaat, mag men met vertrouwen eene vrede-lievende oplossing voorzien. Het oogenblik is derhalve gekomen, waarop het goede vruchten dragen kan, ons bezig te houden met de middelen, waardoor aan de verschillende takken van onzen nationalen rijkdom eene groote vlugt kan worden gegeven.

» Met dat doel zend ik u de gonslagen van een programma, waarvan verscheidene gedulden de goedkeuring der kamers behoeven en waaromtrent gij met uwe ambtgenooten in overleg dient te treden, ten einde het nemen van al die maatregelen voor te bereiden, die het meest geschikt kunnen geacht worden, om den landbouw, de nijverheid en den handel krachtig te bevorderen.

» Sedert langen tijd verkondigt men de waarheden: dat men de middelen tot ruiling van producten moet vermenigvuldigen, om den handel te doen bloeijen; dat de nijverheid zonder mededinging stationair blijft en hooge prijzen handhaaft, die weder de uitbreiding van het verbruik in den weg staan; dat zonder eene bloeiende nijverheid die de kapitalen ontzinkt, de landbouw-zelf in zijne kindsheid blijft. Alles schakelt zich alzoo aan, wanneer het de achtereenvolgende ontwikkeling geldt der hoofdbestanddeelen van den openbaren voorspoed! Maar het wezentlijke vraagstuk is te weten, binnen welke grenzen de staat die verschillende belangen moet begunstigen en in welke volgorde hij aan ieder hunner de voorkeur moet geven.

» Voor wij dus door de ruiling van producten onzen buitenlandschen handel uitbreiden, behooren wij onzen landbouw te verbeteren, en onze nijverheid vrij te maken van al de banden, die haar in het binnenland kwellen en haar in een minder gunstigen toestand plaatsen. Op dezen oogenblik zijn onze groote exploitatie belemmerd door eene menigte beperkende bepalingen; bovendien heeft de welvaart van hen die arbeiden, bij lange na die ontwikkeling niet bereikt, welke daaraan in een naburig land kon worden gegeven. Het is dus slechts een algemeen systeem van goede staathuishoudkunde, dat dat door nationalen rijkdom in het leven te roepen, onder de arbeidende klasse voorspoed verspreiden kan.

» Wat den landbouw aanbelangt, behoort men hem te doen deelen in de weldaden van de krediet-instellingen; de bosschen die in de vlakten gelegen zijn, moeten ontgonnen, en de bergen weder boschrijk gemaakt worden; jaarlijks moet eene aanzienlijke som bestemd worden ten behoeve der groote werken van droogmaking van gronden, irrigatie en het ontginnen van woeste gronden. Die werken zullen onvruchtbare streken in bouwland herscheppen; zij zullen de gemeenten verrijken zonder den staat te verarmen, die zijne voorschotten gedekt zal zien door den verkoop van een gedeelte der aan den landbouw verschafte terreinen.

» Om de productie der nijverheid aan te moedigen, moeten alle voor de industrie onmisbare grondstoffen vrijgesteld worden van alle regten, en moet aan de nijverheid, exceptioneel en tegen eene matigen interest (gelijk dit reeds is geschied aan den landbouwer ter bevordering der drainage) de kapitalen geleend worden, die haar kunnen helpen om hare werktuigen te volmaken.

» Een der grootste diensten, die aan het land kunnen bewezen worden, is de vergemakkelijking van het vervoer der grondstoffen, welke voor landbouw en nijverheid eene eerste behoefte daarstellen. Met het oog hierop zal de minister van openbare werken op de meest spoedige wijze de gemeenschapswegen, kanalen, straatwegen en spoorwegen doen aanleggen, die vooral ten doet hebben om de mees-soorten op het terrein te brengen, waar de behoefte der productie dit vordert. De minister zal tevens pogingen in het werk stellen, om, door het instellen van eene betamelijke concurrentie tusschen de waterwegen en de spoorwegen, de tarieven te doen verminderen.

» De aanmoediging van den handel door vermeerdering van middelen tot ruiling zal alsdan het natuurlijk gevolg der vorenbedoelde maatregelen zijn. De achtervolgende vermindering van belasting op die levensmiddelen, welke voorwerpen van groot verbruik daarstellen, zal dan noodzakelijk zijn, zoowel als de vervanging van het verbodstelsel, — waardoor onze handelsbetrekkingen beperkt worden, — door beschermende regten.

» Door deze maatregelen zullen de voortbrengselen van den landbouw geregeld afzet vinden. De industrie, bevrijd van inwendige belemmeringen, geholpen door het gouvernement, aangewakkerd door de concurrentie, zal voordeelig met de buitenlandsche producten wedijveren, en onze handel, in plaats van te kwijnen, zal eene nieuwe vlugt nemen.

» Daar het in de eerste plaats ons verlangen is, de orde in onze financiën gehandhaafd te zien, zullen, zoudert dat daarin het evenwigt verbroken wordt, de genoemde verbeteringen aldus tot stand gebragt kunnen worden:

Het sluiten van den vrede heeft het mogelijk gemaakt, dat het montant der leening niet ten volle is verbruikt. Er blijft ter beschikking een aanzienlijk bedrag, hetwelk, vereenigd met andere hulpbronnen, ongeveer 160 miljoenen belooft. Wanneer nu aan het wetgevend ligchaan

magtiging gevraagd werd, om dit moment, in een tijdsverloop van drie jaren bij gelijke gedeelten, aan groote openbare werken te besteden, dan zou men behalve de aanzienlijke sommen, die reeds jaarlijks op het budget worden gebracht, ieder jaar bovendien over nog 50 miljoen kunnen beschikken.

Deze buitengewone middelen zouden ons niet alleen de spoedige voltooiing der spoorwegen, der kanalen, der wegen voor de scheepvaart, straatwegen en havens gemakkelijk maken, naar wij zouden daardoor tevens in staat gesteld worden, om onze kathedralen en kerken binnen een korter tijdsbestek in beteren staat te brengen en aan de wetenschappen, letteren en kunsten eene waardige aanmoediging te geven.

Ter vergoeding van het verlies, hetwelk de schatkist voor het oogenblik zal ondergaan door de vermindering van regten op de grondstoffen en de levensmiddelen van groote consumptie, biedt ons budget eene nieuwe hulpbron aan in de amortisatie, die slechts behoeft uitgesteld te worden, tot dat de openbare inkomsten toegenomen door de vermeerdering van den handel, de amortisatie weder zullen toelaten.

Aldus bepaalt zich alles hoofdzakelijk tot:

- Afschaffing der regten op wollen en katoenen stoffen.
- Achtervolgende vermindering van regten op suiker en koffij.
- Krachtadig voortgezette verbetering der middelen van gemeenschap.
- Vermindering der regten op de kanalen en daarmede volgende algemeene verlaging der transportkosten.
- Voorschotten aan den landbouw en de industrie.
- Uitvoering van groote werken van algemeen nut.
- Opheffing van het verbodstelsel.
- Handelstractaten met de vreemde mogendheden.
- Dit zijn de algemeene grondslagen van het programma, op hetwelk ik u verzoek de aandacht uwer ambtgenooten te vestigen. Deze behoeven ten spoedigste de wetsontwerpen gereed te maken, die bestemd zijn om daaraan verweentliking te geven. Ik heb de vaste overtuiging, dat dit programma eene vaderlandsche ondersteuning zal vinden bij den senaat en bij het wetgevend ligchaam, die er hunne eer in zullen stellen, met mij een nieuw tijdperk van vrede te openen en de weldaden daarvan voor Frankrijk te vermenigvuldigen.

Hier toe bid ik God, dat Hij u in zijne heilige hoede neme.

NAPOLÉON.

Revolutionaire vooruitzichten.

Ofschoon de kansen voor een oorlog op een groote schaal tusschen eenige der hoofdmachten van Europa niet groot zijn, wijl ieder heerscher te veel te vrezen heeft bij elken schok, worden de vooruitzichten der omwenteling — dat eeuwige dromend schrikbeeld boven het hoofd eens tyrans — elken dag meer hoopvol, en het is bewezen, dat de elementen van beroering te diep liggen, om door legers te worden weggenomen, en dat zij een te ernstigen grond hebben in de wreede absurditeiten, die hen dwingen tot uitbarsting, om te vervolgen met de oppervlakkige bewegingen des oogenblik. Op dezen regel maakt Frankrijk een uitzondering, hoewel ook Louis Blanc en de socialisten, Ledru Rollin en de roode republikeinen, of Thiers en de orleanisten hiertegen mogen protesteeren en het ontkennen. Het keizerlijke bewind in Frankrijk is in den volsten zin des woords het kind der omwenteling, het schepsel der openbare meening en der gelijkheid voor de wet. De revolutie heeft alzoo het eenige werk gedaan, waartoe volksbewegingen in staat zijn, zij heeft het volk het regt en de magt teruggegeven, om zich-zelf te regeren in stede van af te hangen van de linnen eener kleine minderheid; en de een of andere verbetering, in den loop den tijds noodzakelijk geworden, kan men invoeren door middel der tegenwoordige bewerktuiging, die in den volsten zin des woords constitutioneel is, omdat de plichten van ieder beambte en elke staatsafdeeling, van het hoofd af tot den minst dienbaar toe, naauwkeurig bepaald en goedgekeurd zijn door de vertegenwoordigers des geheelen volks. 't Is waar, des keizers regering is despotisch, want de bestaande omstandigheden vorderen, dat alle overmoedige en gevaarlijke factiën in toom worden gehouden, en tot dit einde heeft het volk een dictatorschap ingesteld, — maar den dictator moet men roemen als den grootsten staatsman zijner eeuw, en, na alles wat ertegen is gesproken is het toch duidelijk, dat de openbare meening in Frankrijk oppermagtig is. Een omwenteling in dat land zou de bevolking alleen kunnen geven, wat het reeds heeft; want het doel van volksbewegingen is niet, om bijzondere wetten te maken of te vernietigen, het een of ander regeringsbeginsel te wijzigen of de een of ander bijzondere rigting te geven aan de staatkunde des volks — het doel is eenvoudig om der democratie haar oorspronkelijk of natuurlijk regt terug te geven, 't welk daarin bestaat, dat iedereen door zijn stem toezigt over de zaken zijns eigen lands mag uitoefenen. Dit regt bezit thans het fransche volk. Geen barrikade gevecht kan hun meer geven, en wij zijn overtuigd, dat dit het gevoel is van de meerderheid des franschen volks.

Maar wat zullen wij zeggen van Italiës toestand, waar nog immer een kampstrijd voortduurt tusschen den volkswil ter eene, Oostenrijk en den paus aan de andere zijde? Welk vooruitzicht van rust is in dat land, terwijl Franz Joseph nog in den vierhoek troont, het nationale leven in Venetië atrooit, de hertogdommen en Sardinië dreigt, en den paus wenscht te beschermen tegen zijne oproerige onderdanen; terwijl de Romagna zweeft tusschen onafhankelijkheid en onderwerping; terwijl het lot van Toskane, Modena en Parma onbeslist blijft; en terwijl Napels zucht en kreunt onder den ijzeren tred van een onbeschofte dwingelandij, gelijk in de dagen van een Nero. Welke kans op rust kan daar zijn, wanneer er maar eens iets geschiedt tegen den wil der Italiaanschen volks? De paus wil niet hooren naar de kreten der Romeinen en moet beperkt worden, en dus hebben wij het vooruitzicht van strijd in die streek. Oostenrijk wil Venetië niet goed-

schiks vrijgeven, en de omwenteling mompelt in zichzelf: Eens zal ik u vrij maken. 't Is wel eenigzins waarschijnlijk, dat Franz Joseph wil beproeven de hertogdommen terug te brengen tot trouw aan die weggevoeren vorsten, die wel altoos kunnen wachten, voor zij teruggeroepen worden, — is dit zoo, dan kan Garibaldi nog een maal meer te veld trekken en Oostenrijk nieuwe ongelukken hebben te lijden.

De ridder Buoncampagni heeft in zijn laatste vlagschrift aangegeven, hoe volkomen de hertogdommen en de Romagna zich hebben vereenzelvigd met de nationale zaak. Sardinië met Cavour op nieuw aan 't hoofd der zaken, hernoot is zijn edhte staatkunde, die ongetwijfeld aanvullend is, om dat Sardinië de vertegenwoordiger is der volksgedachte, en dit rijkt moet steeds in een toestand van werkelijke vijandelijkheid met germanisatie, priesterschap en oneenigheid zijn. Wat vooruitzicht van rust geeft dit? 't Is waar, Napels heeft voortgedoemd tot op den huidigen dag in een staat van uiterlijke rust en doode dwingelandij, indien wij een paar plaatselijke en ontijdige bewegingen uitzonderden; maar de dwaze jonge koning drijft de dwingelandij te ver; het schijnt of hij wil beproeven, hoever de tyrannie aan den eenen, de slaafschheid aan den anderen kant gaan kan, — en het kan niet wisselen, of de vooruitgang in vrijheid en geluk van Noord-Italië moet eenmaal zijn uitwerking hebben op het ongevoelige, trage volk van 't zuiden. Is er een volk, dat de gedurige herhaling kan dulden van zulk een vermetelen moedwil, als waarvan de Times dezer dagen het volgende staaltje mededeelde?

„Wij hebben gemeld dat voor een paar dagen een jong mensch van gemengde napolitaansche en engelsche afkomst gevangen genomen werd, zonder dat hij deel had genomen aan de een of andere staatkundige zaak. Deze jonkman is nog in de gevangenis, onbeschuldigd, onverhoord, en zonder hoop op verlossing. Thans kunnen wij er de oorzaak van mededeelen. Zij is deze. Het vorige jaar illumineerden de fransche en sardinische gezanten te Napels hunne hotels ter eere van de overwinning bij Magenta. Een hoop Napolitanen verzamelde zich onder de vensters en onder dezen hoop was deze jonge man. De gewapende politie drong op de kijkers in, wondde er einigen en nam eenige anderen gevangen. Deze laatsten werden voor een krijgsraad teregt gesteld, die hen dadelijk wilde laten doodschieten, en zij zijn hiervan alleen gerad door de krachtige vertoogen van den franschen gezant. De bedoelde jonge man was ontsnapt, maar wijl hij waarschijnlijk door eenige politieagenten kon herkend zijn, verliet hij het Napolitaansche grondgebied voor eenigen tijd. Naauwelijks teruggekeerd werd hij onmiddellijk gevangen genomen en zijn huis doorzocht, maar, gelijk de autoriteiten bekenden, zonder een snipper papier van staatkundige betekenis te vinden. Alzoo, eenige Napolitaansche burgers zijn gewond, anderen waren in gevaar doodgeschoten te worden en een is langen tijd daarna gevangen genomen, alleen omdat zij hebben staan kijken onder de verlichte vensters van vreemde gezanten.”

Wel is het jammer, dat de omwenteling in Napels haar werk nog niet voltooid heeft, en Napoleon kan, in weerwil zijner moeilijke positie, gelijk hij in zijn brief aan den paus zegt, een zekere solidariteit met haar niet vermijden. Den trap dezer toenadering tot die zaak kan men nagaan uit de schimpredenen, die de dolle handlangers des pausdoms in 't land en elders tegen hem huilen. Dr. Dixon, een der hevigste romanisten, spoort de katholieke wereld aan, den Franschen keizer op deze wijze toe te spreken: „Roover! trek uw hand terug van den keel des vertegenwoordigers van Christus! — Deze woorden, hoewel dan ook door de Katholieke wereld uitgesproken, zouden eenvoudig een dwaasheid zijn, want de keizer berooft den paus van niets, — integendeel, hij houdt hem door zijne wapenen te Rome staande. Echter is het waar, dat Napoleon met de uiterste spits der pauselijke partij heeft gebroken. Hij raadt Pius IX aan de onafhankelijkheid der Romagna te erkennen, gelijk George III

verplicht was, hetzelfde te doen van de vereenigde Staten van America, en tenzelden tijde onderdrukt het genootschap St. Vincentius de Paulo. Bravede » de oudste zoon der kerk » hem aldus, wat is dan waarschijnlijk de uitwerking in andere landen, waar, o school er het katholicisme een overlevering zij, de reuten des gewetens op prijs worden gesteld en de luttel tot vooruitgang nog niet is verdwenen. Wij zeggen niet, dat pausdom en protestantisme hunne krachten tot den strijd verzamelen, omdat wij twifelen, of de protestantisme, in den zin eener secte, immer onder celtische en latijnsche volkeren bloeijen zal, maar het is zeer duidelijk, dat de verregaande aamattigheden van Rome verre worden verworpen juist door zijn eijkinderen, dat vrijheid van denken haar plaats inneemt en handhaaft tegen oude onderdrukking, — dat de negentiende eeuw zich-zelf vrij maakt van de overgeleverde ketenen der duistere eeuwen. Dit is een ander bron van die tijdelijke beroeringen, die noodzakelijk zijn, om tot een goed einde te komen.

En Oostenrijk, — heeft de omwenteling niet een groot werk te verrigten in dien bajert des keizerrijks? Geslagen op het oorlogsveld, — bankroet in zijn financien — gehaat bij het volk — uitgelagchen door Europa — is Oostenrijk oogenschijnlijk op den rand eener geheelen ondergangs; en Kossuth drukt zich in zijn schrijven aan zijne glasgowsche vrienden hoopvolter dan voor eenige jaren. Dat de omwenteling volkomen in Italië gelukke, en Hongarije zal zeker volgen. Hongarije vrij of onder de wapenen, en wat zal dan Polen verhinderen dit voorbeeld te volgen. Dit is een vraag niet alleen voor Oostenrijk, maar ook voor Rusland en Pruisen.

Wij vergeten niet de onmetelijke gevaren en moeilijkheden, die al zulke bewegingen vergezellen, hoe het doode wigt van lijdelyk behoud en het werkeloos begiusel van vrees om te wagen, die ze altoos in meerdere of mindere mate in den weg zullen staan? Maar de blik des volks ziet helderder dan in 1848, omdat het volk veel in de school des lijdens geleerd heeft, en menigerlei dwaling afstand heeft gedaan, en sterker door de kracht der gematigdheid. En wij zijn overtuigd, dat er, zoolang het een of ander volk, dat na zelfstandig bestaan verlangt, door een sterker magt wordt onderdrukt, geen werkelijke rust zal wezen in Europa, evenmin als de omwenteling zal hebben gehouden.

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie van den Java Bode.

Mijne Heeren!

U Ed. stellen in uw nummer van 10 dezer voor, om een kransgenoot te bouwen en daarin dien zich hier ophoudende correspondent van de Straits Times te plaatsen. Meroploef mij de opmerking, dat dit plan onpraktijk en onwettig is, want de Jaga-kastepan, zoo dan, niet bekend zijn, en de vrede van zoo al niet in een kransgenoot gevestigd, toch stellig gevoelig gekastijd te worden door hen die, hij zijne landslieden doet voorkomen, zal hem wel immer wederzien om zijn naam te openbaren. Uwe onderstelling dat onze Engelsche medeburgers, het door U voorgestelde doel zouden bijdragen, komt mij op voor, want ik geloof niet, dat de Engelschen bij de opsluiting van den correspondent van de Straits Times bijzonder belang hebben. Het is de op goede gronden rustende overtuiging van mij en vele anderen, dat die persoon geen Engelschman is. Wij hebben ook niet geboord, dat een openbaar conuict of ieven van zoodanigen stempel zich hier zou ophouden. Met de U Ed. bekende gevoelens blijf ik enz.

Straat Sunda Dorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDEES.	VAN.	WAAR.
Maart	9 Z. M.	Korvet..... Reiner Claessen	Konm. v. Ruden	K. de Gede. Hoop	12 Jan. Batavia
"	10 H. B. M.	Stoep Swake	H. Harej	"	19 " China
"	12 Bremer	Aristides	B. Steengraaf	Cartiff	16 Nov. Singapore

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDEES.	VAN.	AGENTS.
Maart	10 Nederlandch	bark Paul Johan	H. Kooij	Tagal	28 Febr. Landberg, Bezoet de Rio
"	" Z. M.	stooms. Reiner Claessen. Kapr. It.	t/z J. van Badera	K. de Gede. Hoop	22 Jan. "
"	" Ned. Indiach	bark Sara Klebnera	D. Schuymer	Panarang	17 Febr. Casselotte & Co.
"	" "	brik Pasekan	Tan Ingok	Pecalongan	23 " "
"	" "	schoen. So-ookdin	Said Madehie	Palembang	29 " Buys, Jacobsen & Co.
"	" 12	brik Boesroel Karim	Said Hoesiman	"	18 " "
"	" "	bark Majmoen	Said Kassim	Cheribon	6 Maart "
"	" Hamburg	schip Maaila	L. Behrens	New-Castle	7 Febr. Metz, Williams, Ruy & Co.
"	" Engelsch	bark Monarch	W. Marr	Poeloe Marak	11 Maart Hunter, Houghton & Co.
"	" 13 Nederlandch	schip Barred Willem	Retgers	G. d'Elmisa	3 Jan. Paine, Stricker & Co.
"	" Engelsch	brik Harriet	Black	Ocoso Eiland	2 Maart Wilson & Co.
"	" Fransch oorlog	stooms. Le Laplace	M. de Kerjega	Aujer	18 " "

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDEES.	WAAR.
Maart	11 Ned. Indiach	stooms. Ambon	W. Vogel	Samp. Soer. van de Molucco's
"	" "	brik Atlasool Rachman	Seth SoE	Barka van Indramajo
"	" Nederlandch	bark Stad Zierikzee	J. J. Klein	Nederland
"	" Hamburg	schip Telius	"	Sembaja
"	" 12 Ned. Indiach	stooms. Batavia	A. A. Coustéron	Pontianak en Singkawang
"	" 13 Nederlandch	schip President van Rijksoverste	C. Venney	Cheribon
"	" "	bark Catharina Maria	A. van der Tak	Samarang en Sorobaja
"	" "	schip Martha Jacobs	E. de Vries	Sorabaja
"	" Ned. Indiach	stoomer Maria Catharina	Radjin	Padaug
"	" "	schip So-ookdin	Said Madehi	Cheribon
"	" Engelsch	schip Kim Hoek Hein	G. Taylor	Singapore
"	" Zweedsch	schip Avik	K. Ahlberg	"

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDEES.	BESTEMMING.	AGENTS.
Nederlandch	schip Wilhelmina en Clara	C. Abrahamse Jr.	Amsterdam	Haeger & Schuurman
"	bark Nederland	P. Hoekstra	Nederland	"
"	bark Graafstroom	G. H. Ruisak	Sorabaja	Maclaine, Watson & Co.
"	brik Konink. Ned. Yachtclub	F. L. Zaak	Nederland	van Ommaren, Ruy & Co.
"	brik Bantam	B. G. van der Bolek	"	"
"	bark Abel Tasman	B. B. Rijkten	Hongkong	H. Kopsmit & Co.
"	bark Petronella Catharina	C. H. van der Veer	"	C. Bahre & G. Kinder
"	schip Medea	J. Lourens	"	Reijnt en Visjt
"	bark Mr. v. d. Wal v. Puterhoek	K. P. Lammeris	"	Schimmelpenninck & Co.
"	brik Jacob en Anna	Petersen	"	Landberg, Bezoet de Rio
"	brik Ida Elisabeth	Vermeij	"	"
"	bark Ida Elisabeth	Kramers	Nederland	Mezendorp, Williams, Ruy & Co.
"	brik Wilhelmina Helena	Giam Langsoep	Sorabaja	Buys, Jacobsen & Co.
"	brik Boesroel Karim	Said Hoesiman	"	"
"	bark Majmoen	Said bin Kassim	"	"
"	bark Sara Eleonora	D. Schuymer	"	"
"	stoomer R'Union	G. Schuis	Sembaja	Casselotte & Co.
"	bark Menaur	N. Audreus	Singapore	Rappel & Stibben
"	brik Harriet	Beek	Cocos Eiland	Martin, Dye & Co.
"	schip Maaila	Behrens	"	Wilson & Co.
Hamburg	schip Reina del Oceano	Sarachaga	"	Martens & Vanaga
Spanisch	brik Enette	"	China	Dummler & Co.
Amerikaansch	schip Reganter	T. Sellberg	"	Paine, Stricker & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100